

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญทั่วไป)

วันจันทร์ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔

อ.พ. ๕/๒๕๕๔

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

(๒) กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

(๓) กำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๗/๑)

(๔) กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลหรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)

(๖) ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตรหรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร หรือปลอมบัตรหรือใบรับ และกำหนดความผิดสำหรับผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ยื่นคำขอมีบัตรโดยแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง รวมทั้งกำหนดความผิดสำหรับผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗)

(๗) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิดไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ และปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการการออกบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวและสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีเนื้อหารวมจำนวน ๑๘ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา ๑)

๒. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

๓. วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๔. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๔.๑ แก้ไขให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด และกำหนดให้ยกเว้นการมีบัตรเฉพาะพระบรมวงศานุวงศ์ รวมทั้งตัดเงื่อนไขการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและการยกเว้นการมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทยบางจำพวกออกไป แก้ไขกำหนดระยะเวลายื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนกรณีผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเป็นหนึ่งปีและกรณีผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติเป็นหกสิบวัน แก้ไขอายุของบัตรประจำตัวประชาชนให้มีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร และกำหนดเวลายื่นคำขอมีบัตรใหม่ให้ต้องยื่นภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ หรือภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ หากจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุเช่นเดิม (ร่างมาตรา ๓)

๔.๒ แก้ไขให้รัฐมนตรีสามารถขยายกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรครั้งแรก ตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตีหรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัดว่า โดยไม่ต้องอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี หากมีเหตุสมควร สำหรับท้องที่ใดหรือสำหรับบุคคลบางประเภทที่ไม่อาจ

ยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๔)

๔.๓ กำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งรับดูแลผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีเป็นผู้มีหน้าที่ในการยื่นคำขอแทน และกำหนดให้ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีมีสิทธิที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง ด้วย (ร่างมาตรา ๕)

๔.๔ กำหนดให้บัตรประจำตัวประชาชนสามารถมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรได้ และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในหน่วยความจำว่าต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูล เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้น โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร (ร่างมาตรา ๖)

๔.๕ กำหนดรองรับสถานะของใบรับให้สามารถใช้ได้เสมือนบัตรในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ภายในวันเดียวกัน และกำหนดวิธีการใช้ใบรับให้ชัดเจนโดยให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ และต้องใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด (ร่างมาตรา ๗)

๔.๖ แก้ไขให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงสามารถขอตรวจหลักฐาน รายการ หรือข้อมูลใดเกี่ยวกับบัตร และขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนา ทั้งนี้

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๔ โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กับร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
- : ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร
- : ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร
ลงมติเห็นชอบแล้ว

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มกราคม ๒๕๕๔

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิธิ ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวสมสมร นาคนาค นิติกร ๗
นางสาวสุวรรณภา พรหมพิมพ์ วิทยากร ๖
นางรัตติกานต์ บุษริยัง เจ้าพนักงานธุรการ ๒
นางสาวกาญจนา พาลดีหลุด เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภาสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา.....	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
• ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑
• สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๕
• ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑๕
๑. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง	๑๕
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง	๑๙
๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง	๑๙
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา	๒๓
๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม	๒๙
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กับร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๓๑
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
• บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔๓
• บัตรประจำตัวประชาชนใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง	๔๕
• ข้อมูลการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์	๔๙
• กฎกระทรวงกำหนดบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้น ไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน	๕๐

- หลักการและเหตุผลในการที่กรมการปกครองเสนอกฎหมาย
ให้มีการจัดทำบัตรตั้งแต่เกิด ๕๒
- ผลการทดลองถ่ายบัตรให้แก่เด็กแรกเกิด ๕๘
- วิวัฒนาการบัตรประจำตัวประชาชน ๖๖
- พัฒนาการของบัตรประชาชน ๗๕

ภาคผนวก :

- พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ..... (๑)
- ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๙)
- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภาผู้แทนราษฎร ..... (๑๙)
- ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ..... (๔๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีนายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๑

โดยร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีหลักการ และเหตุผลในการเสนอ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร และแก้ไขระยะเวลาการขอมีบัตร อายุของบัตร และเงื่อนไขในการขยายกำหนดเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ เบญจ และมาตรา ๘)

(๒) กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร ให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลา ยื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

(๓) กำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไข ในการเปิดเผยข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๗/๑)

(๔) กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตร ของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)

(๖) ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร หรือ ใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร หรือปลอมบัตรหรือใบรับ และกำหนดความผิดสำหรับผู้ซึ่ง ไม่มีสัญชาติไทยที่ยื่นคำขอมีบัตรโดยแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง

๙. นายก่อเกียรติ สิริยะเสถียร	๑๐. นายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์
๑๑. นายเจือ ราชสีห์	๑๒. นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง
๑๓. นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ	๑๔. นายณัฐ วัลลิโกดม
๑๕. นายธนา ชีรวินิจ	๑๖. นายเชียรชัย สุวรรณเพ็ญ
๑๗. นายนพคุณ รัฐไพ	๑๘. นางนิภา พริ้งศุลกะ
๑๙. นายบรรจบ รุ่งโรจน์	๒๐. นางบุญรื่น ศรีธเรศ
๒๑. นายบุญเลิศ คุรุฑนุท	๒๒. นายประทีป กุละपालานนท์
๒๓. นางสุสติ ตามไท	๒๔. นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์
๒๕. นายภราดร ปริศนานันท์กุล	๒๖. นาย मुख สุลไลมาน
๒๗. นายรังสิกร ทิมาดฤกะ	๒๘. นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์
๒๙. นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง	*๓๐. นายสงขลา วิชัยทัตะ
*๓๑. นายสมคิด ใจยิ้ม	๓๒. นายสมัย เจริญช่าง
๓๓. นายสุทธิชัย จรูญเนตร	๓๔. นางสาวสุนทรี ชัยวิรัตน์
๓๕. นายสุรชาติ ชำนาญศิลป์	๓๖. นางสาวอรุณี ชำนาญยา

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร^๑ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญทั่วไป) ในวันพุธที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๔ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันพุธที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๔ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ด้วยคะแนนเสียงข้างมาก กล่าวคือ ลงมติเห็นชอบ ๒๔๐ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑๐๖ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป^๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๔

^๑ โปรดดูรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ในภาคผนวก หน้า (๑๙)

^๒ โปรดดูร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ในภาคผนวก หน้า (๔๑)

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร และแก้ไขระยะเวลาการขอมีบัตร อายุของบัตร และเงื่อนไขในการขยายกำหนดเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ เบญจ และมาตรา ๘)

(๒) กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

(๓) กำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๗/๑)

(๔) กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)

(๖) ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร หรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร หรือปลอมบัตรหรือใบรับ และกำหนดความผิดสำหรับผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ยื่นคำขอมีบัตรโดยแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง รวมทั้งกำหนดความผิดสำหรับผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗)

(๗) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตั้งแต่เกิดไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ และปรับปรุงหลักเกณฑ์ และวิธีการการออกบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร ประจำตัวประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้อง กับหลักการดังกล่าวและสภาวะการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๕.๑ แก้ไขให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด และกำหนดให้ยกเว้นการมีบัตรเฉพาะพระบรมวงศานุวงศ์ รวมทั้งตัดเงื่อนไขการมีชื่ออยู่ใน ทะเบียนบ้านและการยกเว้นการมีบัตรของผู้มีสัญชาติไทยบางจำพวกออกไป แก้ไขกำหนด ระยะเวลายื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนกรณีผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเป็นหนึ่งปีและ กรณีผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ เป็นหกสิบวัน แก้ไขอายุของบัตรประจำตัวประชาชนให้มีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือ บัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร และกำหนดเวลายื่นคำขอมีบัตรใหม่ให้ต้องยื่น ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุหรือภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิม หมดอายุ หากจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุเช่นเดิม (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ และมาตรา ๖ ตริ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับพระบรมวงศานุวงศ์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีนับแต่วันเกิด สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

มาตรา ๖ ทวิ บัตรให้ใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร

บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ใช้บัตรนั้นต่อไปได้ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตริ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”

๕.๒ แก้ไขให้รัฐมนตรีสามารถขยายกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรครั้งแรก
ตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตริ หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร
ตามมาตรา ๖ จัตวา โดยไม่ต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี หากมีเหตุสมควร สำหรับท้องที่
ใด หรือสำหรับบุคคลบางประเภทที่ไม่อาจยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด
(ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัว
ประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีเหตุสมควร รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาตาม
มาตรา ๖ มาตรา ๖ ตริ หรือมาตรา ๖ จัตวา สำหรับท้องที่ใดหรือบุคคลใดก็ได้ โดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา”

๕.๓ กำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งรับดูแลผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี เป็นผู้ยื่นคำขอในการยื่นคำขอแทน และกำหนดให้ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีมีสิทธิที่จะยื่นคำขอด้วยตนเองด้วย (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ฉ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๖ ฉ การขอมีบัตรตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี และการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง”

๕.๔ กำหนดให้บัตรประจำตัวประชาชนสามารถมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรได้ และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในหน่วยความจำว่าต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูล เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้น โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าว ต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร”

๕.๕ กำหนดรองรับสถานะของใบรับให้สามารถใช้ได้เสมือนบัตรในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ภายในวันเดียวกัน และกำหนดวิธีการใช้ใบรับให้ชัดเจนโดยให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ และต้องใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหาย หรือถูกทำลายทั้งหมด (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

๕.๘ กำหนดอัตราโทษสำหรับผู้เข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร หรือมิใช่เป็นการเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมิได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

๕.๙ แก้ไขอัตราโทษ กรณีของผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ หรือใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ และแก้ไขอัตราโทษกรณีของผู้ยื่นคำขอมีบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทยกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในการขอมีบัตร กรณีปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ และกรณีใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับอันเกิดจากการกระทำความผิดทั้งสามกรณีดังกล่าวข้างต้น ตลอดจนแก้ไขตัวเจ้าพนักงานที่กระทำความผิดหรือเป็นผู้ใช้หรือสนับสนุนซึ่งต้องรับโทษหนักขึ้นจะต้องเป็นเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใด

(๑) ยื่นคำขอมีบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทย ด้วยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับ ตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ หรือการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ดรี หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนแปลงบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา อันมิใช่เป็นกรณีตาม (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ ไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๔) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี แต่กระหนเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

๕.๑๐ กำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป ไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับได้ หากเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปผู้ใด ไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

๖. บทเฉพาะกาล

๖.๑ กำหนดรองรับคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ โดยให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

๖.๒ กำหนดรองรับบัตร ใบรับ หรือใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ หรือให้ผู้ถือบัตร ใบรับ หรือใบแทนใบรับดังกล่าวสามารถเลือกที่จะยื่นคำขอมีบัตรใหม่ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ บรรดาบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น

บัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับตามวรรคหนึ่งซึ่งยังไม่หมดอายุ ผู้ถือบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับประสงค์จะมีบัตรใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

๖.๓ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้บุคคลซึ่งไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปี (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้

๖.๔ กำหนดให้มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดประเภทของบุคคลที่จะยังไม่นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคหนึ่งมาใช้บังคับและกำหนดระยะเวลาในการไม่นำบทบัญญัติมาตรา ๕ วรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรกแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่ตัดสิทธิบุคคลเหล่านั้นที่จะขอมีบัตร

๖.๕ กำหนดรองรับกฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับให้ยังคงใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

๗. อัตราค่าธรรมเนียม

๗.๑ แก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมทำยร่างพระราชบัญญัติ โดยกำหนดจัดเก็บค่าธรรมเนียมเฉพาะกรณีการออกบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร ตามมาตรา ๖ จัดว่ากรณีการออกใบแทนใบรับ และกรณีการขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมทำยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมทำยพระราชบัญญัตินี้แทน

อัตราค่าธรรมเนียม

---

(๑) การออกบัตร ตามมาตรา ๖ จัตวา	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๒) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๑๐ บาท
-

**ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....**

๑. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง
ขั้นรับหลักการ

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย
คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีนายสมักร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี เข้าสู่การพิจารณาของ
สภาผู้แทนราษฎร โดยผู้เสนอได้แถลงหลักการและเหตุผล ดังนี้

นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้แถลง
หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร และแก้ไขระยะเวลาการขอมีบัตร
อายุของบัตร และเงื่อนไขในการขยายกำหนดเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตรี มาตรา ๖ เบญจ
และมาตรา ๘)

(๒) กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร
ให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลา
ยื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

(๓) กำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไข
ในการเปิดเผยข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๗/๑)

(๔) กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับ
บัตรของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำ
โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล
หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)

(๖) ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร
หรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมี

๘) กรณีอัตราค่าธรรมเนียมของการออกบัตรประจำตัวประชาชนนั้น เห็นว่า ค่าธรรมเนียมในการออกบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ประชาชนควรที่จะไม่คิดค่าใช้จ่าย และการที่ประชาชนทำบัตรประจำตัวประชาชนสูญหาย มีการกำหนดค่าธรรมเนียมไว้ ๕๐๐ บาท เป็นจำนวนเงินที่สูงเกินไป จึงควรลดค่าธรรมเนียมดังกล่าวลงมา

๑.๒ นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ตอบชี้แจง สรุปได้ดังนี้

๑) ในปัจจุบันกฎหมายกำหนดให้คนไทยที่มีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป จนกระทั่งอายุเจ็ดสิบปี ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน สำหรับบุคคลอายุเจ็ดสิบปีขึ้นไป ไม่จำเป็นต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน แต่สามารถขอมีบัตรประจำตัวประชาชนได้ โดยบัตรประจำตัวประชาชนมีอายุหกปี ซึ่งในการออกบัตรประจำตัวประชาชนไม่มีการคิดค่าใช้จ่าย แต่อย่างใด เว้นแต่เป็นกรณีที่ประชาชนทำบัตรประจำตัวประชาชนชำรุด สูญหาย เปลี่ยนชื่อ หรือนามสกุล จึงต้องเสียค่าธรรมเนียมในการออกบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ จำนวน ๒๐ บาท

๒) กรณีข้อสงสัยเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมของการออกบัตรประจำตัวประชาชนตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ที่มีการกำหนดไว้จำนวน ๕๐๐ บาทนั้น ขอชี้แจงว่า ในการทำบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกและภายหลังเมื่อครบกำหนดอายุของบัตรประจำตัวประชาชนสิบปีไม่คิดค่าใช้จ่าย เว้นแต่เป็นกรณีบัตรสูญหาย ชำรุด เปลี่ยนชื่อ หรือนามสกุล จึงต้องเสียค่าธรรมเนียมในการออกบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ ซึ่งในส่วนของอัตราค่าธรรมเนียมของการออกบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าว จำนวน ๕๐๐ บาท เป็นเพดานขั้นสูง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสามารถออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่ต่ำกว่านี้ได้ หรือมีฉะนั้นในชั้นกรรมาธิการอาจมีการแก้ไขปรับลดลงมาได้

๓) กรณีของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ที่ให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยทุกคน ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิดนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลเสมอภาคในการเข้ารับบริการจากรัฐ โดยปัจจุบันข้อมูลของกรมการปกครองมีความพร้อมสามารถให้หน่วยงานต่าง ๆ เชื่อมโยงข้อมูลได้ ทำให้ประชาชนถือบัตรประจำตัวประชาชนเพียงใบเดียว สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง

๔) กรณีที่เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่านสภา อยากทราบว่า กระทรวงมหาดไทยจะสามารถออกบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ประชาชนแล้วเสร็จเมื่อใดนั้น ขอชี้แจงว่า ในการออกบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ประชาชน ทางกระทรวงมหาดไทยไม่ต้องจัดซื้อเครื่องในการออกบัตรประจำตัวประชาชนใหม่แต่อย่างใด และมีบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี ลงมา ณ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ มีจำนวน ๑๒.๙ ล้านคน ทำให้คาดว่าสามารถออกบัตรประจำตัวประชาชนแล้วเสร็จได้อย่างเร็วภายในระยะเวลาสองปี โดยเป็นการจัดทำพร้อมกันทั่วประเทศและมีรถเคลื่อนที่ออกให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งบัตรประจำตัวประชาชน

เอนกประสงค์มีค่าใช้จ่ายในการจัดทำ ๖๐ บาทต่อใบ เมื่อมีประชาชนจำนวน ๑๒.๙ ล้านคน จึงคิดเป็นเงิน ๗๐๐ กว่าล้านบาท แต่ในครั้งแรกที่จัดทำไม่ต้องซื้อบัตร เพราะมีบัตรที่กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศจัดซื้อแล้ว จำนวน ๒๖ ล้านใบ ซึ่งสามารถนำมาใช้กับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีลงมาดังกล่าวได้ ซึ่งกระบวนการในการจัดหาบัตรของกระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศไม่เป็นไปตามกฎหมาย ทำให้ทางกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้รับบัตรไม่กล้ารับ ทำให้ประชาชนที่มาทำบัตรประจำตัวประชาชนได้รับเพียงใบแทน แต่ขณะนี้ทางกระทรวงมหาดไทยได้มีการกำหนดแนวทางในเรื่องดังกล่าวแล้ว โดยขอหารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งทางคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีการตอบข้อหารือว่าจะให้จัดทำบัตรประจำตัวประชาชนอย่างไรได้ หลังจากนั้นทางกระทรวงมหาดไทย จะส่งผลการตอบข้อหารือให้แก่กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ ซึ่งทางกระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศคาดว่าจะจัดหาบัตรประจำตัวประชาชนได้ภายในสามสัปดาห์ ดังนั้น ปัญหาของการจัดหาบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าวจะแล้วเสร็จภายในปีนี้

นอกจากนี้ ทางกระทรวงมหาดไทยได้มีการทดลองทำบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่เด็กแรกเกิด ทั้งในรูปแบบของเด็กถ่ายร่วมกับมารดา และรูปแบบของเด็กคนเดียวปรากฏว่าสามารถกระทำได้ และขอยืนยันว่าใบแทนสามารถใช้ทำนิติกรรมและติดต่อราชการได้ เพราะมีรูปถ่าย ลายพิมพ์นิ้วมือและเลขสิบสามหลัก

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ด้วยคะแนนเสียง ๒๒๒ เสียง ไม่รับหลักการ ๘๑ เสียง และงดออกเสียง ๕ เสียง

๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายสรุปได้ ดังนี้

๑) กรณีกำหนดให้ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรโดยกำหนดระยะเวลายื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเป็นหนึ่งปีนับแต่วันเกิด และสำหรับผู้ไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติเป็นหกสัปดาห์นับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย ตามร่างมาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๖ นั้น เห็นว่าควรเพิ่มเติมถ้อยคำให้รัฐเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการในการจัดทำบัตรให้แก่ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕

ดังกล่าว เนื่องจากเด็กแรกเกิดจนกระทั่งเด็กผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีเป็นบุคคลที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และเป็นกรช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองของเด็ก ที่หากไม่สามารถมายื่นคำขอมีบัตร ก็จะไม่เป็นความผิด และเห็นว่าควรมีการจัดทำบัตรให้กับผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ภายในกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่เด็กอายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ หรือนับแต่วันที่เด็กอายุครบสิบปีบริบูรณ์มิใช่หนึ่งปีนับแต่วันเกิด เนื่องจากในช่วงอายุดังกล่าวหน้าตาและสรีระของเด็ก จะไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ประกอบกับในช่วงอายุดังกล่าวเด็กจะมีข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำเข้าไปในหน่วยความจำและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และการเริ่มจัดทำบัตรของเด็กในช่วงอายุดังกล่าวยังเป็นการช่วยลดภาระในการจัดทำบัตรของรัฐซึ่งปัจจุบันมีจำนวนมาก และเห็นว่าควรขยายระยะเวลายื่นคำขอมีบัตรสำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติเป็นหนึ่งในร้อยแปดสิบวันมิใช่เพียงหกสิบวัน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวอาจมีภาระหลายอย่าง และอาจอยู่ระหว่างเดินทางไปต่างประเทศ ทำให้ระยะเวลาเพียงหกสิบวันอาจไม่เพียงพอ

นอกจากนั้น ตามที่กรมการได้ชี้แจงว่า ในการยื่นคำขอจัดทำบัตรของเด็กผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี มิได้เป็นบทบังคับนั้น อาจทำให้เกิดการสวมสิทธิในการจัดทำบัตรของเด็กดังกล่าวที่ไม่ได้ยื่นคำขอมีบัตรได้ง่าย จึงเห็นควรออกเพียงเลขบัตรให้แก่เด็กอาจจะในช่วงอายุไม่เกินเจ็ดปีโดยมิต้องจัดทำบัตรแต่อย่างใด เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว

๒) กรณีการกำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ซึ่งรับดูแลเด็กผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี เป็นผู้มีหน้าที่ในการยื่นคำขอทำบัตรแทน ตามร่างมาตรา ๕ เพิ่มความเป็นมาตรา ๖ ฉ นั้น เห็นว่า การทำบัตรกรณีดังกล่าวนี้ควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐด้วย เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

๓) กรณีกำหนดให้บัตรประจำตัวประชาชน สามารถมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรได้ และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในหน่วยความจำว่าต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูล เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้น โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร ตามร่างมาตรา ๖ เพิ่มความเป็นมาตรา ๗/๑ นั้น เห็นว่า บัตรสมาร์ตการ์ดเป็นเทคโนโลยีที่สามารถช่วยระบุตัวตนของบุคคลว่าเป็นบุคคลนั้นจริง โดยดูว่าบุคคลนั้นตรงกับฐานข้อมูลหรือไม่ โดยมีกระบวนการเสียบการ์ดเพื่อส่งไปยังฐานข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย และจึงมีการยืนยันกลับมาโดยคนตรวจสอบว่าเป็นบุคคลนั้นจริง และข้อมูลของบุคคลผู้ถือบัตรจึงมีสามส่วนประกอบด้วย (๑) ที่บัตร (๒) การ์ด และ (๓) ฐานข้อมูล ทำให้ในการให้ความคุ้มครองข้อมูลของบุคคลจึงต้องระบุกำหนดให้ครอบคลุมถึงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วย และเห็นว่าไม่ควรมีการยกเว้นให้มีการเปิดเผยข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรด้วย โดยควรต้องระบุให้มีการเปิดเผยได้หากแต่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร เพราะอาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลได้ และเห็นควรเพิ่มข้อยกเว้นว่า “หรือตามคำสั่งศาลด้วย” จึงจะสมบูรณ์เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๐ เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒

นอกจากนั้น เห็นว่าตามร่างมาตรา ๖ เพิ่มความเป็นมาตรา ๗/๑ เป็นการก้าวล่วงข้อมูลส่วนบุคคล จึงต้องสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... ซึ่งบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรด้วย และอยากทราบความชัดเจนของถ้อยคำในมาตรา ๗/๑ ได้แก่ คำว่า “ข้อมูลอื่น” “หน่วยงานที่มีความจำเป็น” และ “การได้รับความยินยอม” ว่ามีความหมายอย่างไร

๔) กรณีกำหนดอัตราโทษสำหรับผู้เปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร หรือมิใช่เป็นการเปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงหรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ตามร่างมาตรา ๑๐ เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒ นั้น เห็นว่า บัตรเป็นเพียงเสมือนกุญแจในการเข้าถึงข้อมูล มิใช่ตัวเก็บข้อมูลทั้งหมด แต่ควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงการเข้าถึงข้อมูลให้มีโทษด้วย แม้จะมีได้มีการเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลที่สามก็ตามเพื่อเป็นหลักประกันการละเมิดสิทธิแก่ประชาชน

กรรมวิธีการตอบชี้แจงสรุปได้ดังนี้

๑) กรณีกำหนดให้ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรโดยกำหนดระยะเวลายื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเป็นหนึ่งปีนับแต่วันเกิด และสำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติเป็นหกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย ตามร่างมาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๖ นั้น เห็นว่าเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องการให้เด็กผู้ที่มีอายุระหว่างหนึ่งปีแต่ไม่ถึงสิบห้าปีสามารถได้รับประโยชน์จากการทำบัตรสมาร์ตการ์ด ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้จากหลายหน่วยงาน อันก่อให้เกิดประโยชน์ในการที่เด็กเข้าถึงการรับบริการจากรัฐและเอกชน โดยที่หากขยายอายุของเด็กในการจัดทำบัตรดังที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางท่านเสนอทำให้เกิดช่องว่างและเห็นว่ารัฐเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการในการจัดทำบัตรให้แก่เด็กผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีดังกล่าว หากมีการนำหลักฐานมายื่นคำขอทำบัตรครบถ้วน แต่อย่างไรก็ตามรัฐคงไม่สามารถดำเนินการจัดทำและจัดส่งไปถึงบ้านของเด็กผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีดังกล่าวได้ เพราะต้องมีการถ่ายรูปและเก็บข้อมูลที่สำคัญของเด็กด้วย แต่อย่างไรก็ตามในการที่กำหนดให้มีการยื่นคำขอจัดทำบัตรของเด็กผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีเป็นเพียงการให้สิทธิมิใช่เป็นบทบังคับ จึงไม่มีการกำหนดโทษหากไม่มีการยื่นคำขอจัดทำบัตรดังกล่าวเพื่อไม่เป็นการสร้างภาระให้แก่ประชาชน และทางกระทรวงมหาดไทยมีความพร้อมอย่างมากในการจัดทำบัตรของเด็กผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีดังกล่าว เนื่องจากตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดระยะเวลาในการที่รัฐมนตรีต้องดำเนินการจัดทำบัตรครบถ้วนภายในสองปี

๒) กรณีการกำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ซึ่งดูแลผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีเป็นผู้มีหน้าที่ในการยื่นคำขอทำบัตรแทน ตามร่างมาตรา ๕ เพิ่มความเป็นมาตรา ๖ ฉ นั้น เห็นว่าไม่ควรระบุกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่ารัฐมีหน้าที่ในการจัดทำบัตร เนื่องจากโดยหลักทั่วไป

มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๖ เบื้อง

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕ เพิ่มความเป็นมาตรา ๖ ฉ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖ เพิ่มความเป็นมาตรา ๗/๑

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าว ต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ แก้ไขมาตรา ๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐ เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๙/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๙ โดยมีได้รับความยินยอมจากเจ้าพนักงานผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่”

มีการการเสียงข้างน้อยขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๙/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๙ โดยมีได้รับความยินยอมจากเจ้าพนักงานผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการสงวนความเห็นของกรรมการเสียงข้างน้อยที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๑ แก้ไขมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒ แก้ไขมาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓ แก้ไขอัตราค่าธรรมเนียม

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๕ บรรดาบัตร ใบรับและหรือใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น

บัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับตามวรรคหนึ่งซึ่งยังไม่หมดอายุ ผู้ถือบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับประสงค์จะมีบัตรใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๖

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๖ ผู้ใด ไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้น ไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้ โดยให้คำนึงถึงส่วนหนึ่งของผู้จะต้องยื่นคำขอมีบัตร

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗

ไม่มีมีการแก้ไข

มาตรา ๑๘

ไม่มีมีการแก้ไข

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๖ ทวิ บัตรมีอายุใช้ได้หกปี

การนับอายุบัตรตามวรรคหนึ่งให้นับตั้งแต่วันออกบัตรไปจนครบหกปีบริบูรณ์ แต่หากวันที่บัตรมีอายุหกปีบริบูรณ์ไม่ตรงกับวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตร ให้นับระยะเวลาต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตรในปีนั้นหรือปีถัดไป แล้วแต่กรณี เป็นวันบัตรหมดอายุ

บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ให้ใช้ต่อไปได้ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตรี เมื่อบัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ

มาตรา ๖ ทวิ บัตรให้ใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตร ที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร
บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ใช้บัตรนั้นต่อไปได้ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตรี ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”

มาตรา ๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๖ เบลูจ^๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖
มาตรา ๖ ตรี หรือมาตรา ๖ จัตวา ในท้องที่ใด รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาขยาย^๘
กำหนดเวลาได้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ เบลูจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ เบลูจ ในกรณีที่มีเหตุสมควร รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖
มาตรา ๖ ตรี หรือมาตรา ๖ จัตวา สำหรับท้องที่ใดหรือบุคคลใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ฉ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๖ ฉ การขอมีบัตรตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี และการขอมี
บัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา
ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง”

^๗ มาตรา ๖ เบลูจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)
สำนักพิมพ์แห่งองคมนตรี พ.ศ. ๒๕๒๖

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๗^๕ ขนาด สี และลักษณะของบัตร ตลอดจนรายการในบัตร และ
รายละเอียดของรายการในบัตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ในบัตรอย่างน้อยต้อง
มีรายการดังต่อไปนี้
(๑) ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่ายและเลข
ประจำตัวของผู้ถือบัตร และจะมีรายการศาสนา หรือนิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา
ซึ่งผู้ถือบัตรนับถืออยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้
(๒) ลายมือชื่อหรือตราลายมือชื่อ และตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานออก
บัตร และวันออกบัตร

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
พ.ศ. ๒๕๒๖
“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำ
เพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าว ต้องไม่สามารถเปิดเผย
ต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร
หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร
โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร”

^๕ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร การออกใบรับ และการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอ และเห็นว่าคำขอนั้นมีรายการถูกต้องครบถ้วน และผู้ขอได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถ่ายรูปผู้ขอและออกใบรับให้แก่ผู้ขอ

ในกรณีใบรับหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ออกใบแทนใบรับให้แก่ผู้ขอ

ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ได้เสมือนบัตร ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ

ในการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับ ให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่ในกรณีขอมีบัตรเป็นครั้งแรก บัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด

มาตรา ๑๐ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตรได้ที่สำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ที่ว่าการอำเภอหรือเขต หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ ในเวลาราชการก็ได้ และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่คัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร และการออกใบรับ และการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกัน ให้ออกใบรับแก่ผู้ยื่นคำขอ

ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ และการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๗/๑ ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจะขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับบัตร และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๑๑^๕ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ผู้ใดไม่มีบัตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี วรคหนึ่ง หรือการขอมีบัตรใหม่ หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรคหนึ่ง ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่มีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๒^๖ (ยกเลิก)

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี วรคหนึ่ง หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป ไม่ยื่นขอมีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมิได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

^๕ มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๑๓^{๖๖} ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด
(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๔^{๖๗} ผู้ใด

(๑) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในการขอมิบัตรตามมาตรา ๕ วรคสี่ หรือมาตรา ๖ หรือการขอมิบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี หรือการขอมิบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๓) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๓) แต่กระหนเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นเจ้าพนักงาน ไม่ว่าจะมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใด

(๑) ยื่นคำขอมิบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทย ด้วยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการขอมิบัตรตามมาตรา ๖ หรือการขอมิบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี หรือการขอมิบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา อันมิใช่เป็นกรณีตาม (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๔) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี แต่กระหนเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

^{๖๖} มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

^{๖๗} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นผู้มีสัญชาติไทย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสามแสนบาท

มาตรา ๑๗^{๑๔} ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน (อัตราค่าธรรมเนียม แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒)

มาตรา ๑๔ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปผู้ใดไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๔ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

^{๑๔} มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๑๙ บรรดาบัตรและใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้ถือว่าเป็นบัตรหรือใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับบัตรที่หมดอายุแล้วให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตร และให้ผู้ถือบัตรขอมีบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันครบรอบวันเกิด และให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๕ บรรดาบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น

บัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับตามวรรคหนึ่งซึ่งยังไม่หมดอายุ ผู้ถือบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับประสงค์จะมีบัตรใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้

มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรกแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่ตัดสิทธิบุคคลเหล่านั้นที่จะขอมีบัตร

มาตรา ๑๘ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้ได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ป. ตีนสุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

.....
.....

พระราชบัญญัติบัตรประจำประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ชนิดการแก้ไข	อัตราค่าธรรมเนียม	สำนักงานคณะกรรมการ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
(๑) การออกบัตรตามมาตรา ๕ วรรคสี่	ฉบับละ ๒๐ บาท	
(๒) การออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร	ฉบับละ ๒๐ บาท	สำนักงานคณะกรรมการ
ตามมาตรา ๖ จัตวา	ฉบับละ ๒๐ บาท	
(๓) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๒๐ บาท	สำนักงานคณะกรรมการ
(๔) การขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนาหรือคัดและ		สำนักงานคณะกรรมการ
รับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๒๐ บาท	

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การออกบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๒) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๑๐ บาท

(อัตราค่าธรรมเนียม แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒)

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....*

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิดไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ในการเข้ารับบริการบริการสาธารณะของรัฐ และปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวและสภาวะการณ์ปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร และแก้ไขระยะเวลาของมีบัตร อายุของบัตร และเงื่อนไขในการขยายกำหนดเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ เบญจ และมาตรา ๘

๒.๒ กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

๒.๓ กำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๗/๑)

๒.๔ กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

๒.๕ กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาลหรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)

๒.๖ ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร หรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ

* ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน, กรมการปกครอง ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

ในการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร หรือปลอมบัตรหรือใบรับ และกำหนดความผิดสำหรับผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ยื่นคำขอมีบัตรโดยแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงรวมทั้ง กำหนดความผิดสำหรับผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗)

๒.๗ ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

๒.๘ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับบัตรประจำตัวประชาชน ใบรับ หรือใบแทนใบรับให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุ และกำหนดรองรับให้คำขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนแล้ว เป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

๒.๙ กำหนดบทเฉพาะกาลให้ผู้ซึ่งไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนให้ดำเนินการยื่นคำขอมีบัตรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปก็โดยต้องคำนึงถึงจำนวนของผู้จะต้องยื่นคำขอมีบัตร

บัตรประจำตัวประชาชนใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง*

บัตรประจำตัวประชาชนใช้ประโยชน์เพื่อพิสูจน์และยืนยันบุคคลในการติดต่อราชการ หรือประกอบการทำธุรกรรมต่าง ๆ ให้กับคนไทยทุกคน ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อประโยชน์สำหรับคนไทยทุกคน ดังนี้

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเกี่ยวกับการจัดทำบัตรอเนกประสงค์ว่าต้องเริ่มต้นโดยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนของกระทรวงมหาดไทยเป็นหลัก สำหรับข้อมูลของส่วนราชการ/หน่วยงานอื่น ๆ สามารถนำมาเชื่อมโยงและเพิ่มเติมข้อมูลลงในบัตรประจำตัวประชาชนได้ เมื่อมีความพร้อมและมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยไปดำเนินการจัดทำบัตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงข้อกำหนดเพื่อให้ประชาชนทุกคนมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด และมีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ฉบับนี้ ต่อสภาผู้แทนราษฎร

๑. ใช้เป็นหลักฐานในการแสดงตนเพื่อพิสูจน์และยืนยันบุคคลในการติดต่อราชการหรือประกอบการทำธุรกรรมต่าง ๆ

บัตรประจำตัวประชาชน คือ เอกสารราชการที่ทางราชการออกให้สำหรับผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น ใช้เป็นหลักฐานในการแสดงตนเพื่อพิสูจน์และยืนยันบุคคลในการติดต่อราชการหรือประกอบการทำธุรกรรมต่าง ๆ ปัจจุบันนี้คนไทยที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไปเท่านั้นที่มีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว แต่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปียังไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อพิสูจน์และยืนยันบุคคลในการติดต่อราชการ หรือประกอบการทำธุรกรรมต่าง ๆ ดังนั้นบัตรประจำตัวประชาชนตามร่างกฎหมายฉบับนี้ จึงกำหนดให้เด็กที่มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปีต้องมีบัตร

๒. บัตรมีหน่วยความจำ IC Chip เพื่อจัดเก็บข้อมูลของผู้ถือบัตร

เพื่อก้าวให้ทันกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้ “บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรด้วย ก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าวต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรหรือในทะเบียนบ้านของผู้ถือบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบ ข้อมูลนั้น เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร และได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตรแล้ว หรือเป็นการเปิดเผยตามคำสั่งศาล” เพื่อรองรับบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ที่นำมาใช้และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในหน่วยความจำดังกล่าว ปรากฏตามร่างมาตรา ๖ ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๑๐

* ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน, กรมการปกครอง ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

๓. หน่วยงานต่าง ๆ ใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ เช่น ใช้เป็นบัตรประกันสังคมของผู้ใช้แรงงาน ใช้เป็นบัตรทองตามโครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยไม่ต้องทำบัตรของแต่ละหน่วยงาน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน

ประโยชน์ของบัตรประจำตัวประชาชนที่ผ่านมา

๓.๑ พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ (ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน)

- บัตรประจำตัวประชาชนตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ กำหนดให้คนไทยที่มีอายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน เป็นประโยชน์ต่อการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาลในด้านการรักษาความมั่นคงของประเทศ ในการขึ้นทะเบียนทหารของชายไทยที่มีอายุ ๑๗ ปี เพื่อเกณฑ์ชายไทยมาเป็นทหาร เป็นกำลังสำคัญในการป้องกันอธิปไตยของชาติ โดยเฉพาะภัยคุกคามจากลัทธิคอมมิวนิสต์ และเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองสิทธิของพลเมืองในการครองเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนครอบครัว ซึ่งชาย - หญิง ที่มีอายุ ๑๗ ปี สามารถจดทะเบียนสมรสได้ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด และมีหลักฐานสำคัญคือบัตรประจำตัวประชาชนที่ใช้ในการแสดงตนต่อนายทะเบียนเพื่อจดทะเบียนสมรส

- บัตรประจำตัวประชาชนตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้ปรับลดอายุของผู้ที่ต้องมีบัตรลง โดยกำหนดให้คนไทยที่มีอายุ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อรองรับความเจริญของบ้านเมืองที่ได้พัฒนาขึ้นในสังคมอุตสาหกรรม ทำให้ผู้ใช้แรงงานมีหลักฐานแสดงตนในการยื่นสมัครงานซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานที่กำหนดห้ามนายจ้าง จ้างแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีเข้าทำงาน และต่อมากฎหมายว่าด้วยแรงงานกำหนดให้ใช้บัตรประจำตัวประชาชนเป็น “บัตรประกันสังคม” เพื่อความสะดวกของผู้ใช้แรงงานในการเข้ารับสวัสดิการในด้านสวัสดิการสังคมและในปี ๒๕๔๒ เพื่อดูแลผู้สูงอายุในการทำบัตร ตามมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ บัตรประจำตัวของผู้สูงอายุที่ขอมีบัตรขณะมีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป บัตรประจำตัวประชาชนจะระบุวันบัตรหมดอายุไว้ว่า “ใช้ได้ตลอดชีพ” ผู้สูงอายุจึงไม่จำเป็นต้องเดินทางไปทำบัตรอีกต่อไป และรองรับสิทธิเพิ่มเติมตามมาตรา ๕ ไว้ว่า “ผู้ซึ่งมีอายุเกินเจ็ดสิบปีจะขอมีบัตรก็ได้” ในปี ๒๕๕๒ กระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้ใช้บัตรประจำตัวประชาชนแทน “บัตรทอง” ในการเข้ารับบริการด้านสาธารณสุข ตามโครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

๓.๒ ขณะนี้มีประชาชนทั่วประเทศ จำนวนมากกว่า ๓๐ ล้านคน เป็นผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card)

๓.๓ บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) มีข้อมูลของผู้ถือบัตรเพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ สามารถร่วมใช้ประโยชน์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องออกบัตรของแต่ละหน่วยงานอีก ทำให้ประหยัดงบประมาณของประเทศ เช่น ใช้เป็นบัตรประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคม ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ หรือใช้เป็นบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง)

ของ สปสช. ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ รวมถึงใช้เป็นหลักฐานในการดูแลสวัสดิการของคนพิการและผู้สูงอายุตามนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

๓.๔ ในปี ๒๕๕๐ ได้พัฒนาระบบจัดทำบัตรเป็นระบบอัตโนมัติ เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามกฎหมาย และการให้บริการงานทะเบียนด้วยตนเอง (E-Service) สำหรับงานทะเบียน บางประเภท เช่น การขอคัดสำเนาเอกสารทางทะเบียนราษฎร บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนการสมรส-หย่า เป็นต้น ขณะนี้ให้บริการประชาชนด้วยเครื่องบริการอเนกประสงค์ (Multipurpose Machine;MPM) โดยใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) เป็นข้อกำหนดของระบบงาน ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการยืนยันตัวตนบุคคล ประชาชนสามารถใช้บริการได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านเจ้าหน้าที่

๓.๕ ใช้เป็นบัตรประจำตัวของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการเข้าสู่ระบบการบริการประชาชนด้านการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนแทนรหัสประจำตัวที่ใช้อยู่ (ใช้เป็น Officer Card)

๓.๖ ขณะนี้มีข้อมูลของส่วนราชการอื่น ๆ แล้ว ๔ หน่วยงาน ได้แก่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร องค์การทหารผ่านศึก และหน่วยบัญชาการกำลังสำรอง กระทรวงกลาโหม สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ตามภารกิจของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น

๓.๗ เพื่อให้เกิดความแพร่หลายในการนำบัตรประจำตัวประชาชนไปประยุกต์ใช้งานกรมการปกครองมีโปรแกรมสำหรับอ่านข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนที่พัฒนาขึ้นมาใช้งาน เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐและเอกชนให้นำข้อมูลไปใช้ ขณะนี้มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวม ๓๙ แห่ง ใช้ประโยชน์จากระบบนี้ โดยเฉพาะมีธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ รวม ๑๙ แห่ง ได้ใช้ประโยชน์จากโปรแกรมสำหรับอ่านข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนในการประกอบธุรกรรมแล้ว

๓.๘ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและระบบการลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยใช้บัตรประจำตัวประชาชนอเนกประสงค์ (Smart Card) เป็นข้อกำหนดของระบบลงทะเบียนผู้มีสิทธิ ซึ่งได้รับฟังความคิดเห็นไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓

ดังนั้น เพื่อรองรองการนำบัตรประจำตัวประชาชนไปใช้ประโยชน์ดังกล่าวจึงมีหน่วยความจำ IC Chip เพิ่มไว้บนบัตร การที่รัฐจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร เพื่อสนองนโยบายดังกล่าว ประเทศไทยได้มีโครงการนำร่องจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบบัตรประจำตัวประชาชนอเนกประสงค์ (Smart Card) เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๗ และเริ่มเปิดให้บริการทั่วไปเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ และเปิดให้บริการที่สำนักทะเบียนครบ ๑,๐๗๘ แห่ง เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ขณะนี้มีประชาชนทั่วประเทศ จำนวนมากกว่า ๓๐ ล้านคน เป็นผู้ถือบัตรดังกล่าว โดยออกกฎกระทรวงรองรับไว้ก่อนเท่านั้น การกำหนดให้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) มีหน่วยความจำหรือ IC Chip สำหรับเก็บข้อมูล ยังไม่มีกฎหมาย

รองรับเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บไว้ การกำหนดเงื่อนไขการเปิดเผยข้อมูลและบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน เพื่อรองรับการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถือบัตรนำมาเก็บไว้เมื่อบัตรประจำตัวประชาชนของกระทรวงมหาดไทยดำเนินการแล้วเสร็จ โดยประชาชนทุกคนมีบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) แล้ว ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่...) พ.ศ. .... ตามร่างมาตรา ๖ ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๑๐ จึงบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับบัตรประจำตัวประชาชนในปัจจุบันเพื่อเก็บข้อมูลและรองรับกรณีของบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ที่ทุกหน่วยงานจะนำมาใช้ต่อไปในอนาคต และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในหน่วยความจำดังกล่าว

- เพื่อให้สอดคล้องกับบัตรประจำตัวประชาชนที่มีหน่วยความจำเพื่อเก็บข้อมูล
- เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในหน่วยความจำดังกล่าวเพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลของผู้ถือบัตร
- กำหนดอัตราโทษสำหรับผู้เปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เป็นการเปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสียหรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

บัตรประจำตัวประชาชนอเนกประสงค์ (Smart Card) มีเนื้อที่ในการจัดเก็บข้อมูลใน IC Chip มากถึง ๖๔ Kbytes มีการใช้ประโยชน์จากเนื้อที่ดังกล่าวไปแล้วเพียง ๓๕ Kbytes เท่านั้น

*****

ข้อมูลการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card)
 ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
 ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

เดือน	จำนวน (บัตร)	หมายเหตุ
มกราคม	๙๕๐,๘๖๑	
กุมภาพันธ์	๗๓๕,๖๘๙	
มีนาคม	๘๐๔,๓๐๔	
เมษายน	๖๗๒,๓๐๔	
พฤษภาคม	๕๗๙,๕๑๙	
มิถุนายน	๙๖,๗๑๔	
กรกฎาคม	๑๒,๘๕๙	
สิงหาคม	๔,๒๓๓	
กันยายน	๒,๑๙๑	
ตุลาคม	๕๑๐,๔๙๐	
	รวมยอดบัตร Smart Card	๓,๘๕๘,๖๗๔
	รวมยอด บ.ป.๒ (๒๒ พ.ค. - ๓๑ ต.ค.)	๒,๑๓๓,๓๕๐
	รวม	๕,๙๙๒,๐๒๔

กฎกระทรวง
กำหนดบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน
พ.ศ. ๒๕๔๘^{๒(๑)}

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

ข้อ ๒ บุคคลดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน

(๑) สมเด็จพระบรมราชินี

(๒) พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป

(๓) ภิกษุ สามเณร นักพรตและนักบวช

(๔) ผู้มีกายพิการเดินไม่ได้ หรือเป็นใบ้ หรือตาบอดทั้งสองข้าง หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) ผู้ที่อยู่ในที่คุมขังโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๖) บุคคลซึ่งกำลังศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ และไม่สามารถยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

พลอากาศเอก คงศักดิ์ วันทนา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

^{๒(๑)} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓/ ตอนที่ ๒๓ ก/หน้า๕/๖ มีนาคม ๒๕๔๘

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

หลักการและเหตุผลในการที่กรมการปกครองเสนอกฎหมายให้มีการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเกิด*

๑. ประเด็นหลักที่กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ได้รับทราบผลการพิจารณาเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๖ เรื่องการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ในขณะนั้นในฐานะประธานกรรมการดำเนินงานโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เสนอ คณะรัฐมนตรีเห็นว่า ในหลักการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ต้องเริ่มต้นโดยการทำบัตรประจำตัวประชาชนของกระทรวงมหาดไทยเป็นบัตรหลัก เพื่อทราบข้อมูลประชากรตามทะเบียนราษฎรที่ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน สำหรับข้อมูลของส่วนราชการ/หน่วยงานอื่น ๆ ก็สามารถนำมาเชื่อมโยงและเพิ่มเติมข้อมูลต่าง ๆ ลงในบัตรประจำตัวประชาชนของกระทรวงมหาดไทยได้ เมื่อมีความพร้อม โดยให้กระทรวงมหาดไทยรับแนวทางดังกล่าวไปเตรียมการวางแผน และดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรพิจารณาอายุของบัตรประชาชนที่ปัจจุบันกำหนดไว้ ๖ ปี ด้วยว่า จะสมควรขยายระยะเวลาให้ยาวกว่านี้เพื่อประหยัดงบประมาณที่ใช้ในการออกบัตรใหม่รวมทั้งให้พิจารณาดำเนินการแก้ไขข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิดด้วย สำหรับในช่วงที่ยังไม่สามารถจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ได้แล้วเสร็จ ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต้องจัดทำบัตรให้กับประชาชน เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามกรอบอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ/หน่วยงาน ออกบัตรในลักษณะเดิมหรือเป็นบัตรชั่วคราวไปก่อน เมื่อการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนอิเล็กทรอนิกส์ของกระทรวงมหาดไทยแล้วเสร็จ ก็ให้นำบัตรของกระทรวงมหาดไทย มาเพิ่มเติมข้อมูลของส่วนราชการ/หน่วยงานให้ครบถ้วน ต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ต้องการให้ประชาชนคนไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด โดยการจัดทำบัตรอเนกประสงค์ (Smart Card) ที่ต้องเริ่มต้นโดยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนของกระทรวงมหาดไทยเป็นหลัก เพื่อประโยชน์ในการใช้แสดงตนและเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ การปรับปรุงข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด เป็นการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

* ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน, กรมการปกครอง ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

๒. ประเด็นกำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลาที่ยื่นคำขอ

เพื่อประโยชน์ในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ได้กำหนดให้บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ซึ่งดูแลบุคคลดังกล่าวที่ต้องมีบัตร มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนแทน และเพื่ออำนวยความสะดวกและรักษาสิทธิของผู้ที่ต้องมีบัตรไม่ว่ากรณีใด ๆ และไม่ตัดสิทธิที่ผู้ซึ่งอายุไม่ถึงสิบห้าปีจะยื่นคำขอมีบัตรด้วยตนเอง และแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับโทษของการที่ไม่ขอมีบัตรภายในกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายบังคับ โดยแยกการกำหนดโทษสำหรับการไม่ดำเนินการยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนภายในระยะเวลาที่กำหนดออกเป็นกรณีของผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีและกรณีของบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี เพื่อให้ครบถ้วนและสอดคล้องกับการกำหนดหน้าที่ให้แก่บุคคลดังกล่าว และเพิ่มกรณีสำหรับผู้ซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีได้ยื่นคำขอด้วยตนเองแล้ว ให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนไม่ต้องรับโทษ เนื่องจากการกำหนด ให้ผู้ซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปีต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งเดิมไม่ได้กำหนดให้ต้องมี ย่อมเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้นั้น และบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนด้วย แม้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนจะมีได้ดำเนินการยื่นคำขอ แต่เมื่อผู้ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปีได้มีการดำเนินการยื่นคำขอมีบัตรอันเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว จึงไม่สมควรจะลงโทษบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนอีก

๓. ประเด็นการกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจขยายเวลาการยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน ตามมาตรา ๖ เบื้อง

การประกาศขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖ มาตรา ๖ ตรี และมาตรา ๖ จัตวา เป็นการขยายกำหนดเวลาการยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่ หรือขอเปลี่ยนบัตร ซึ่งกฎหมายกำหนดว่า ผู้นั้นต้องยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด หากไม่ยื่นคำขอภายในกำหนดผู้นั้นย่อมมีความผิดและต้องรับโทษ ในทางปฏิบัติตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น รัฐมนตรีจะให้ใช้อำนาจตามมาตรานี้ในกรณีที่เกิดภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรง สร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนในวงกว้าง เช่น การเกิดเหตุอุทกภัย ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้บัตรประจำตัวประชาชนของประชาชนในพื้นที่เกิดชำรุดในสาระสำคัญ หรือบัตรหาย หรือถูกทำลาย และกฎหมายกำหนดให้ผู้ถือบัตรต้องยื่นคำขอมีบัตรใหม่ภายในกำหนดหกสิบวัน ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนและเป็นการเยียวยาให้แก่ผู้ประสบภัย จึงมีความจำเป็นต้องขยายเวลาการยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตรออกไปตามความเหมาะสม แต่ปัจจุบันการประกาศขยายเวลาดังกล่าวต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน จึงมักเกิดความล่าช้าในการเสนอเรื่องจากกระทรวง เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ดังนั้น เพื่อเป็นการลดขั้นตอนและสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้อย่างรวดเร็ว จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ เบื้อง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายเวลาได้ตามความเหมาะสมโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางการให้บริการจัดทำบัตรในกรณีมีเหตุอันสมควร จึงแก้ไขหลักเกณฑ์ในการที่รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาในการยื่นคำขอเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

(มาตรา ๖ เบญจ) โดยกำหนดเพิ่มให้สามารถขยายกำหนดเวลาให้แก่บุคคลประเภทใดได้ด้วย เพื่อเป็นการกำหนดวิธีการอื่น หรือยกเว้นให้แก่บุคคลบางประเภท เช่น ผู้มีกายพิการในภายหลัง ผู้อยู่ในที่คุมขัง พระภิกษุ นักบวช หรือบุคคลที่ที่กำลังศึกษาวิชาอยู่ต่างประเทศ เป็นต้น เนื่องด้วยไม่อาจยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในพระราชบัญญัตินี้และแก้ไขเงื่อนไขในการใช้ดุลพินิจที่จะประกาศตามมาตราี้จากเดิมที่กำหนดว่า “มีความจำเป็น” เป็น “มีเหตุสมควร”

๔. ประเด็นกำหนด ผู้มีส่วนได้เสียสามารถดำเนินการขอตรวจหลักฐาน ถ่ายเอกสาร หรือคัดสำเนาและรับรองสำเนารายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนตามมาตรา ๑๐ มีความหมายเพียงใด

มาตรา ๑๐ พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดว่า ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตรได้ที่สำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ที่ว่าการอำเภอหรือเขต หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอในเวลาราชการก็ได้ และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่คัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้ แต่กฎหมายมิได้กำหนดเกี่ยวกับความหมายของผู้มีส่วนได้เสีย กรมการปกครองจึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๓๘ และได้ให้ความหมายของคำว่า ผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีประโยชน์ได้เสียกับรายการเกี่ยวกับบัตร หรือเจ้าของบัตรเลขที่ขอตรวจหรือคัดสำเนาโดยตรง และในการขอตรวจหรือคัดดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากผู้ขอตรวจหรือคัดเพื่อพิจารณาว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียให้แน่ชัดก่อนจึงดำเนินการให้

สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติม (ร่างมาตรา ๙) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอตรวจ คัด รับรองรายการเกี่ยวกับบัตรของผู้มีส่วนได้เสีย โดยให้กำหนดเป็นกฎกระทรวง ประกอบกับการกำหนดให้บัตรมีหน่วยความจำบนบัตร จึงเพิ่มเติมการแก้ไขมาตรา ๑๐ กรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียมาดำเนินการขอตรวจหลักฐาน ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนารายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน โดยกำหนดให้ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๗/๑ กล่าวคือ ข้อมูลที่จะเปิดเผยได้นั้นต้องเป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่ตามรายการในบัตรหรือตามทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แต่หากเป็นข้อมูลในหน่วยความจำ โดยหลักจะต้องไม่มีการเปิดเผย เว้นแต่จะเป็นกรณีที่ผู้ถือบัตรยินยอมหรือตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลบุคคล

๕. ประเด็นการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัดว่า เป็น ๕๐๐ บาท ก็โดยเหตุผลที่การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดไว้ต่ำและได้ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ ทำให้ไม่สอดคล้องกับค่าของเงินในสภาวะการณ์ปัจจุบัน และเนื่องจากบัตรประจำตัวประชาชนที่จะนำมาใช้ต่อไปในอนาคตนั้นจะมีลักษณะเป็นบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในการที่จะเข้ารับบริการสาธารณะจากรัฐได้โดยสะดวก ซึ่งเป็นผลทำให้มีค่าใช้จ่ายต่อบัตรสูงขึ้น การที่จะให้รับต้องรับภาระในกรณีที่บัตร

ประจำตัวประชาชนหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ย่อมไม่เหมาะสม แต่ควรกำหนดให้มีลักษณะที่เป็นหน้าที่ของผู้ถือบัตรที่จะดูแลรักษาบัตรประจำตัวประชาชนให้อยู่ในสภาพดีโดยการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมในการที่จะต้องที่การออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรให้สูงขึ้น อันเป็นการกำหนดหน้าที่ให้แก่ประชาชนในทางอ้อม อีกทั้งการที่หากจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติเป็นคราว ๆ ไป โดยวัตถุประสงค์ที่จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเรื่องใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับค่าของเงินที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ย่อมจะต้องมีขั้นตอนและใช้เวลาในการดำเนินการทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในทันที ประกอบกับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมขั้นสูงไว้ ที่กำหนดควบคุมมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้อำนาจตามกฎหมายออกกฎหมายกำหนดค่าธรรมเนียมเพื่อเรียกเก็บจากประชาชนที่จะต้องออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรเกินไปกว่าอัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัติ แต่สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากประชาชนในกรณีที่จะต้องมีการออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรนั้นย่อมอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่จะใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับในแต่ละกรณีในกฎกระทรวงต่อไป

อัตราค่าธรรมเนียมการขอมีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตร ตามมาตรา ๖ จัตวา ที่กำหนดท้ายพระราชบัญญัติเป็นการกำหนดเฉพาะการขอมีบัตรใหม่ในกรณีบัตรหาย หรือถูกทำลายหรือการขอเปลี่ยนบัตรในกรณีบัตรชำรุดในสาระสำคัญ หรือมีการเปลี่ยนชื่อตัวและหรือชื่อสกุล หรือกรณีการเปลี่ยนที่อยู่ เท่านั้น สำหรับการขอมีบัตรครั้งแรก และการขอมีบัตรใหม่ในกรณีที่บัตรเดิมหมดอายุ ซึ่งถือว่ากฎหมายบังคับประชาชนต้องมีบัตร รัฐจะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการออกบัตร กฎหมายจึงไม่ได้กำหนดให้ต้องเก็บค่าธรรมเนียมไว้แต่อย่างใด กระทรวงมหาดไทยจึงมีหน้าที่ที่จะต้องขอรับงบประมาณสำหรับการออกบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกและการออกบัตรใหม่ กรณีบัตรเดิมหมดอายุ โดยประชาชนไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

๖. ประเด็นการแก้ไขปรับปรุงการกำหนดระวางโทษตามมาตรา ๑๓

การแก้ไขระวางโทษในมาตรา ๑๓ (ร่างมาตรา ๑๒) โดยตัดโทษขั้นต่ำออก เนื่องจากการเสียสัญชาติไทยนั้นจะต้องพิจารณากฎหมายว่า สัญชาติซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดในเรื่องที่เกี่ยวกับการได้มาหรือเสียไปซึ่งสัญชาติไทย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเสียสัญชาติไทยนั้นมีทั้งกรณีอื่นที่มีโทษอันรุนแรงในลักษณะที่จะกระทบต่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐแต่เพียงอย่างเดียวแต่มีกรณีของการเสียสัญชาติไทยเพราะเหตุที่ได้มีการสละสัญชาติไทยอันเนื่องมาจากการสมรสกับคนต่างด้าวและประสงค์ที่จะถือสัญชาติของคู่สมรส หรือเป็นกรณีที่ผู้นั้นเป็นผู้ที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด แต่ได้แสดงความจำนงสละสัญชาติไทยเพื่อไปถือสัญชาติของบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าว ซึ่งกรณีของการเสียสัญชาติไทยเช่นนี้จะแตกต่างจากกรณีของการที่ต้องเสียสัญชาติไทยเพราะการถูกถอนสัญชาติไทยอันเนื่องมาจากกรณีกระทำการอันกระทบกระเทือนต่อความมั่นคง หรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งรัฐมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องปกป้องประโยชน์สาธารณะดังกล่าวด้วยเหตุนี้การที่จะกำหนดระวางโทษในกรณีที่เกี่ยวกับการไม่ส่งมอบหรือใช้หรือแสดงบัตรด้วยเหตุของการเสียสัญชาติไทยที่แตกต่างกันย่อมมีความไม่เป็นธรรมแต่ควรที่จะให้เป็นดุลพินิจ

ของศาล ในการที่จะพิจารณารับฟังพยานหลักฐานเพื่อกำหนดโทษตามความหนักเบาของการกระทำในแต่ละกรณีไป

๗. ประเด็นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทบัญญัติที่เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลหรือไม่

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มิได้มีสาระเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในเรื่องใด ๆ และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ประกอบด้วยแล้ว จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็มิได้มีบทบัญญัติใด ๆ ที่มีสาระเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลแต่อย่างใด แต่มีสาระเป็นการให้สิทธิแก่บุคคลในการที่จะมีหลักฐานในการแสดงตนว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย และแม้จะมีการกำหนดหน้าที่ให้แก่ผู้ถือบัตรที่จะต้องปฏิบัติก็เป็นหน้าที่ตามกฎหมายในลักษณะที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรนั้น ๆ เองมิใช่ลักษณะของการจำกัดสิทธิของรัฐธรรมนุญแต่อย่างใด

การทำบัตรประจำตัวประชาชนไม่ละเมิดหรือลดทอนสิทธิบุคคล แต่เป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลมากกว่า เพราะหากมีบัตรเดียวที่สามารถเข้าใช้บริการขั้นพื้นฐานของหน่วยงานของรัฐได้ทุกหน่วยงาน เมื่อรัฐออกบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) จะสามารถทำได้รวดเร็ว ติดต่อกับเพียงสำนักทะเบียนแห่งเดียวและเมื่อบัตรประจำตัวประชาชนสูญหายไม่ต้องกังวลเนื่องจาก

- ประการแรก การเปิดดูข้อมูลบนบัตร จะต้องให้เจ้าของบัตรอนุญาตโดยพิมพ์ลายนิ้วมือและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายจึงจะเข้าดูได้

- ประกอบกับข้อมูลบนบัตรเป็นเพียงข้อมูลทั่วไปประมาณ ๑๐% ของข้อมูลทั้งหมด ส่วนอีก ๙๐% ที่เป็นข้อมูลลึก ๆ จะอยู่ที่หน่วยเก็บข้อมูลของหน่วยงานที่ประชาชนไปติดต่อ บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) เป็นเพียงกุญแจ เปิดไปยังข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น บัตรปลอม หรือหากบัตรหาย ผู้ปลอมหรือผู้เก็บบัตรได้ก็ไม่สามารถเปิดดูข้อมูลของเจ้าของบัตร และนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องได้

ได้มีการศึกษาผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลที่อาจเกิดจากการใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) แล้ว โดยคณะกรรมการบูรณาการและปฏิรูประบบการทะเบียนแห่งชาติ ได้ให้คณะอนุกรรมการด้านการใช้ประโยชน์จากบัตร ซึ่งมีปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เป็นประธานกรรมการ ศึกษาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งสรุปได้ว่าไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคล เนื่องจากบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) มีระบบการรักษาความปลอดภัยเป็นอย่างดี เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเข้าถึงข้อมูลได้ต่อเมื่อเจ้าของบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) อนุญาตและการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่กระทำได้น้อยแตกต่างกัน และเฉพาะผู้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น ๆ เท่านั้น ทั้งใช้มาตรการควบคุมโดยตัวเจ้าของประชาชนผู้ถือบัตร และโดยกฎหมาย ดังนั้น บัตรปลอมก็ไม่สามารถนำมาใช้งานกับระบบได้ กรณีบัตรหายหากมีผู้เก็บไป ก็ไม่สามารถนำมาใช้งานกับระบบได้เช่นเดียวกัน ถ้ามีบุคคลนำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ไปใช้ในทางที่มีชอบหรือทุจริต บุคคลนั้น

จะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ดังที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมมีบทกำหนดโทษไว้ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่เอาบัตรของผู้อื่นไป หรือยึดบัตรของผู้อื่นไว้ เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือนและปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๒) บุคคลที่นำบัตรของผู้อื่นไปใช้แสดงตน ว่าตัวเองเป็นเจ้าของบัตร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือนถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๓) ผู้ถือบัตร (ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัตร) ยินยอมให้บุคคลอื่นนำบัตรของตัวเองไปใช้ในทางทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือนถึง ๓ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทย จะหมดสิทธิในการใช้บัตรทันที และจะต้องส่งมอบบัตรคืนแก่ทางราชการ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่เสียสัญชาติไทย ถ้าไม่ส่งมอบบัตรคืน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้ถือบัตรที่เสียสัญชาติไทย หากฝ่าฝืนโดยนำบัตรดังกล่าวข้างต้นไปใช้ หรือแสดงบัตรที่ตัวเองหมดสิทธิไปใช้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท

*****

ผลการทดลองถ่ายบัตรให้แก่เด็กแรกเกิด - ๑๔ ปี และผู้ที่อายุเกิน ๑๕ ปี*

๑. กล้องถ่ายภาพ

กล้อง VDO มีคุณสมบัติในการแสงไวมาก สามารถรับแสงรอบด้านได้มาก ทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาได้ภาพที่คมชัด และได้มีการทดลองโปรแกรมใหม่โดยนำเส้นมาปรากฏในภาพเป็นภาพสี่เหลี่ยมมีเส้นตัดภาพแบ่งภาพเป็นสี่ช่อง ทำให้การจัดภาพสามารถทำให้ภาพออกมาได้สมบูรณ์มากขึ้น แต่ระบบการซูมภาพต้องนำมาใช้ เพราะหน้าแต่ละคนไม่เท่ากัน

๒. ขาดังกล้อง

๒.๑ ขาดังกล้อง (แบบเดิม) การถ่ายรูป และการติดตั้งหลอดไฟกับแขนทั้ง ๒ ข้างของขาดังกล้องแบบเดิม ภาพถ่ายที่ได้ไม่มีความแตกต่างกับภาพถ่ายที่ได้จากขาดังกล้องแบบใหม่ที่สำนักทะเบียนมีอยู่ปัจจุบันที่ปรับระดับขาดังตามความสูงของผู้ที่มาถ่ายรูป ไม่คล้องตัว โดยเฉพาะกับเด็กที่มีความสูงไม่ถึง ๑๐๐ ซม. ซึ่งจะต้องให้เด็กยืนบนเก้าอี้ จึงต้องใช้เจ้าหน้าที่ ๓ คน ขณะที่ขาดังกล้องแบบใหม่ใช้เจ้าหน้าที่เพียง ๒ คน

๒.๒ ขาดังกล้องแบบใหม่ การถ่ายภาพสามารถใช้งานได้ดีสำหรับถ่ายภาพผู้ใหญ่ แต่การถ่ายภาพเด็กต้องปรับขาดังกล้องขึ้นลง และมีข้อจำกัดในการซูมภาพ ซึ่งการถ่ายภาพเด็กต้องนำขาดังกล้องไปตั้งไว้กับพื้น ส่วนผู้ใหญ่นำมาตั้งบนโต๊ะทำงาน ทำให้ต้องมีการขยับเคลื่อนที่ของกล้อง

๓. สภาพแสงสว่าง

๓.๑ ห้องที่มีแสงสว่างน้อย

- การถ่ายรูปทั้งผู้ใหญ่ และเด็กไม่ค่อยมีผล เพราะหลอดไฟสามารถกำกับแสง และป้องกันเงาได้ดี ทำให้ภาพออกมามีความชัด สวยงาม

๓.๒ ห้องที่มีแสงสว่างปานกลาง

๓.๒.๑ การถ่ายรูปผู้ใหญ่ ภาพจะออกมาดี การใช้หลอดไฟสามารถใช้งานได้ดี เพราะมีฉากบังขึ้นมา ทำให้สามารถป้องกันแสงได้

๓.๒.๒ การถ่ายภาพเด็ก

- แรกเกิด ถึง ๓ ปี แสงสว่างจากภายนอกจะเข้ามา ซึ่งหลอดไฟที่ทดลองใช้ไม่สามารถมีผลกับการปรากฏแสงเงาบนภาพ ทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาขึ้นอยู่กับสภาพแสงภายนอก

- เด็กอายุ ๓ ปี - ๕ ปี แสงสว่างจากภายนอกจะเข้ามา ซึ่งหลอดไฟที่ทดลองใช้ไม่สามารถมีผลกับการปรากฏแสงเงาบนภาพ ทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาขึ้นอยู่กับสภาพแสงภายนอก

* ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน, กรมการปกครอง ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓.

- เด็กอายุ ๕ ปี - ๗ ปี แสงสว่างจากภายนอกจะเข้ามา ทำให้หลอดไฟที่ทดลองใช้ไม่สามารถมีผลกับการปรากฏแสงเงาบนภาพ ทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาขึ้นอยู่กับสภาพแสงภายนอก

- เด็กอายุ ๗ ปี - ๑๔ ปี ไม่มีผล เพราะเด็กวัยนี้มีส่วนสูงถึงฉากข้างที่ติดอยู่กับฉากหลัง ทำให้สามารถบังแสงจากภายนอกได้

๓.๓ ห้องที่มีแสงสว่างมาก

๓.๓.๑ การถ่ายรูปผู้ใหญ่ ภาพจะออกมาดี การใช้หลอดไฟสามารถใช้งานได้ดีเพราะมีฉากบังขึ้นมา ทำให้สามารถป้องกันแสงได้

๓.๓.๒ การถ่ายภาพเด็ก

- เด็กแรกเกิด ถึง ๓ ปี แสงสว่างจากภายนอกจะเข้ามา ซึ่งหลอดไฟที่ทดลองใช้ไม่สามารถมีผลกับการปรากฏแสงเงาบนภาพ ทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาขึ้นอยู่กับสภาพแสงภายนอก

- เด็กอายุ ๓ ปี - ๕ ปี แสงสว่างจากภายนอกจะเข้ามา ซึ่งหลอดไฟที่ทดลองใช้ไม่สามารถมีผลกับการปรากฏแสงเงาบนภาพ ทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาขึ้นอยู่กับสภาพแสงภายนอก

- เด็กอายุ ๕ ปี - ๗ ปี แสงสว่างจากภายนอกจะเข้ามา ทำให้หลอดไฟที่ทดลองใช้ไม่สามารถมีผลกับการปรากฏแสงเงาบนภาพ ทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาขึ้นอยู่กับสภาพแสงภายนอก

- เด็กอายุ ๗ ปี - ๑๔ ปี ไม่มีผล เพราะเด็กวัยนี้มีส่วนสูงถึงฉากข้างที่ติดอยู่กับฉากหลัง ทำให้สามารถบังแสงจากภายนอกได้

๔. ลักษณะการถ่ายภาพ

๔.๑ เด็กแรกเกิด ถึง ๓ ปี

- การถ่ายรูปต้องให้แม่อุ้ม ภาพถ่ายถึงจะออกมาดี และเส้นระดับความสูงของฉากหลังไม่มีผลกับการวัดความสูง

- การถ่ายรูปโดยให้เด็กยืนด้วยตนเอง ไม่สามารถทำได้เนื่องจากเด็กจะยืนไม่นิ่งจึงต้องใช้เวลาในการถ่ายรูปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

- การถ่ายรูปโดยให้เด็กยืนบนเก้าอี้ที่มีความสูง ๗๕ ซม. เด็กจะยืนไม่นิ่ง จึงต้องใช้เวลาในการถ่ายรูปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๔.๒ เด็กอายุ ๓ ปี - ๕ ปี

- การถ่ายรูปโดยให้เด็กยืนด้วยตนเองจะง่ายขึ้น สำหรับเด็กบางคนที่ชอบการถ่ายรูป

- การถ่ายรูปเด็กที่ยืนบนโต๊ะจะถ่ายรูปได้ง่ายขึ้น แต่มีข้อเสียคือระยะความสูงจะได้ไม่ชัดเจน

๔.๓ เด็กอายุ ๕ ปี - ๗ ปี

- การถ่ายรูปจะง่ายขึ้นเพราะเด็กในช่วงนี้ จะมีความนิ่งในการถ่ายรูปแล้ว

๔.๔ เด็กอายุ ๗ - ๑๔ ปี

- การถ่ายรูปจะทำได้ดี เพราะเด็กอายุในช่วงนี้ จะมีความสูงใกล้เคียงผู้ใหญ่แล้ว

๕. ฉากหลัง

- ควรมีซีตระดับความสูงเริ่มต้นที่ ๕๐ ซม. ขึ้นไป เพราะจะสามารถใช้วัดระดับความสูงของเด็กที่มีอายุ ๓ ปีขึ้นไป
- ควรทำฉากกันแสงด้านข้างให้มีขนาดยาวลงมาปิดถึงข้างล่างถึงระดับ ๘๐ ซม. ให้เหมาะกับการถ่ายรูปเด็ก เพื่อไม่ให้แสงจากภายนอกเข้ามากระทบกับแสงไฟที่ส่อง

๖. การสแกนลายนิ้วมือ

- เด็กแรกเกิด ถึง ๓ ปี ไม่สามารถสแกนลายนิ้วมือได้ เพราะลายนิ้วมือจะไม่ปรากฏชัดเจนไม่สามารถสแกนได้ ต้องให้ผู้ปกครองจับมือเพื่อพิมพ์ลายนิ้วมือ ทำให้การวางนิ้วมือไม่สามารถทำได้
- เด็กอายุ ๓ ปี ขึ้นไป สามารถพิมพ์ลายนิ้วมือได้ เนื่องจากเด็กอายุในช่วงนี้ สามารถบังคับการใช้มือได้แล้ว และปรากฏลายพิมพ์นิ้วมือชัดเจน

๗. กลุ่มผู้ถ่ายภาพ

- เด็กแรกเกิด ถึง ๓ ปี ควรให้ผู้ปกครองเป็นคนอุ้มเด็กถ่ายภาพ โดยให้ภาพปรากฏแค่ใบหน้าเด็ก โดยผู้อุ้มเด็กอาจจะเบี่ยงหน้าออกไป เพื่อให้ไม่ปรากฏบนภาพ
- เด็กอายุ ๓ ปีขึ้นไป - ๕ ปี การยืนบนโต๊ะจะมีการทำให้การจับภาพทำได้ง่ายขึ้นไม่ต้องเลื่อนขาตั้งกล้องมาก แต่ไม่สามารถวัดระดับความสูงที่แท้จริงได้
- เด็กอายุ ๕ ปี - ๗ ปี สามารถยืนถ่ายภาพได้เอง เส้นความสูงจะปรากฏในฉากหลัง
- เด็กอายุ ๗ - ๑๔ ปี สามารถยืนถ่ายภาพเองได้ เส้นความสูงจะปรากฏในฉากหลัง เพราะความสูงในช่วงนี้ใกล้เคียงกับเด็กอายุ ๑๕ ปีแล้ว

๘. ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ

- การถ่ายภาพเด็กต้องใช้เวลาไม่นานมาก เพราะเด็กเมื่อใช้เวลาในการถ่ายภาพนาน จะเริ่มเบื่อมีการขยับตัวทำให้ภาพออกมาไม่สวยงาม
- เส้นระดับความสูงไม่ค่อยมีความจำเป็นกับเด็ก เพราะเด็กอาจมีการเปลี่ยนแปลงความสูงได้ตลอดเวลา
- สภาพแวดล้อม การถ่ายรูปเด็กต้องใช้เวลาช่วงเช้าจึงจะเหมาะสม เพราะการถ่ายรูปเด็กในช่วงบ่ายเด็กจะมีอาการง่วงนอน
- เจ้าหน้าที่ที่ทำการถ่ายรูปเด็ก ต้องมีนิสัยร่าเริง ต้องคอยชี้ชวนให้เด็กสนุกกับการมองจุดที่ต้องจ้องมอง เพื่อให้ภาพออกมาสมบูรณ์

- เด็กที่มีความสูงต่ำกว่า ๑๐๐ ซม. ควรใช้ Stand ให้เด็กยืนถ่ายรูป ถ้าเด็กยังยืนไม่ได้ก็ให้พ่อ - แม่อุ้มถ่ายรูป โดยหมายเหตุ ว่าความสูงไม่ถึง ๑๐๐ ซม. Stand ควรมีความสูงประมาณ ๕๐ ซม. มีบันไดขึ้น - ลง เพื่อจะได้ไม่ต้องเคลื่อนย้ายกล้องขึ้น - ลง ซึ่งกล้องอาจจะเสียหายได้ ควรยึดติดกล้องไว้กับที่ ควรตั้งค่ากล้องและตัวแปรอื่น ๆ ของกล้อง ให้คงที่ ไม่ให้เจ้าหน้าที่ปรับเปลี่ยน

- ในกรณีที่สถานที่ถ่ายรูปมีแสงมาก ถ้าหันหน้าฉากหลังเข้าหาแสง อาจจะไม่ต้องเปิดไฟ แต่ถ้าหันข้างฉากเข้าหาแสงอาจใช้ไฟ หรือไม่ใช้ไฟก็ได้

- ในช่วงฤดูฝนหรือครีမ်ฟ้า ครีမ်ฝน อาจจะต้องจัดหาหลอดไฟให้แก่ สำนักทะเบียน

*****

การถ่ายรูปทำบัตร

SMART ID CARD

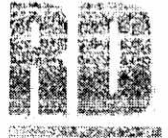
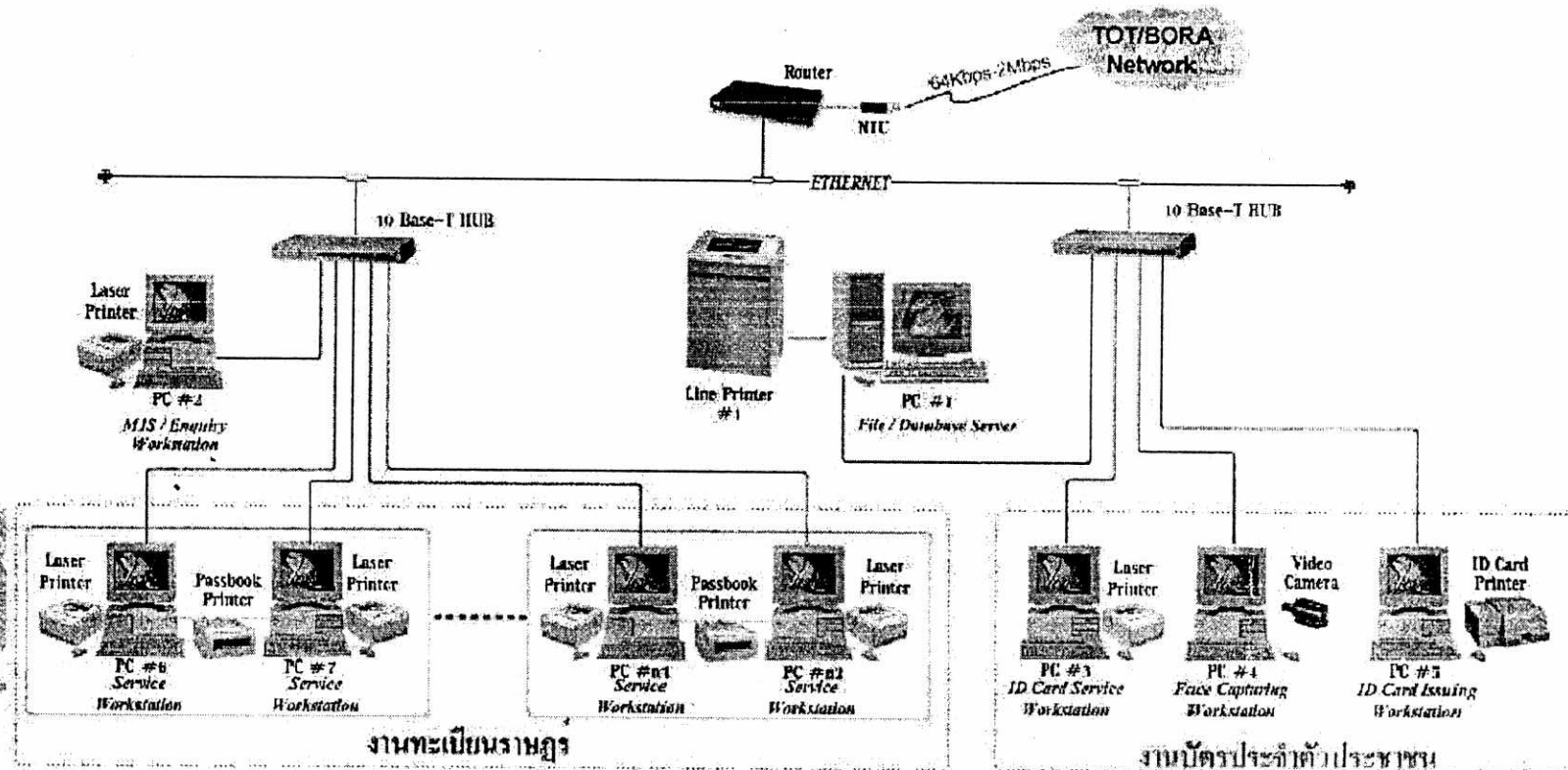
- การทำบัตรประจำตัวประชาชน
- การถ่ายรูปทำบัตรให้เด็ก

BUREAU OF REGISTRATION ADMINISTRATION

ระบบงานทะเบียนราษฎรและบัตร

ประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวประชาชน Thai National ID Card

เลขประจำตัวประชาชน Identification Number 1 1037 04005 81 6

ชื่อนามสกุล ด.ญ.สาธิตา คลั่งสุวรรณกุล

ตัวอย่าง

Name Sataka

Last name Klingsuwanikul

เกิดวันที่ 27 ส.ค. 2548

Date of Birth 27 Aug. 2005

ที่อยู่ 70/221 หมู่ที่ 5

ต.ปึงค่าพร้อย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี

7 ก.ค. 2549

วันที่ออกบัตร

7 Jul. 2006

[Signature]

(นายสมชาย วิเศษวงศ์)

ผู้อำนวยการทะเบียนราษฎร์

31 ก.ค. 2549

วันที่หมดอายุ

31 Jul. 2006

Date of Expiry

1099-01-07071139

BUREAU OF REGISTRATION ADMINISTRATION

บัตรประจำตัวประชาชน Thai National ID Card

เลขประจำตัวประชาชน Identification Number 1 1037 04005-81 6

ชื่อ/นามสกุล ด.ญ.สาธิตา คลั่งสุวรรณกุล

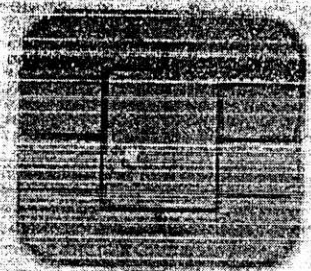
Name Sataka

Last name Klungsuwankul

เกิดวันที่ 27 ส.ค. 2548

Date of Birth 27 Aug. 2005

ตัวอย่าง

ที่อยู่ 70/221 หมู่ที่ 5

ต.บึงคำพร้อย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี

7 ก.ค. 2549
วันออกบัตร
7 Jul. 2006
Date of Issue

(Signature)
(นายสุริยา วีระสวัสดิ์)
เจ้าพนักงานออกบัตร

31 ก.ค. 2549
วันหมดอายุ
31 Jul. 2006
Date of Expiry

1099-01-07071139

วิวัฒนาการบัตรประจำตัวประชาชน*

"บัตรประจำตัวประชาชน" เป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้เฉพาะผู้มีสัญชาติไทยเพื่อใช้พิสูจน์ทราบและยืนยันตัวบุคคล นับได้ว่าเป็นเอกสารที่มี เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง การสมัครงาน การติดต่อธุรกิจการค้า การทำนิติกรรมสัญญา และการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการหรือภาคเอกชน

นอกจากนั้นยังเป็นหลักฐานที่หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ตรวจสอบบุคคลเพื่อประกอบการออกหนังสือสำคัญต่าง ๆ เฉพาะด้าน เช่น บัตรประจำตัวผู้ป่วยของโรงพยาบาล ใบอนุญาตขับรถ หนังสือเดินทาง หรือแม้แต่บัตรเครดิตประเภทต่างๆ ที่นิยมใช้กันในวงการของสถาบันการเงิน และการธนาคาร ซึ่งหากไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว ความยุ่งยากสับสนในการยืนยันตัวบุคคลย่อมเกิดขึ้นอีกทั้งจะส่งผลทำให้การติดต่อดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ไม่อาจดำเนินการไปได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว "หนังสือเดินทางสำหรับราษฎร" ต้นกำเนิดของบัตรประจำตัวประชาชน

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สามารถชี้ชัดได้ว่าคนไทยเริ่มมีการใช้หนังสือยืนยันตัวบุคคลปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 โดยในมาตรา 90 บัญญัติว่า "กรรมการอำเภอเป็นพนักงานทำหนังสือเดินทางสำหรับราษฎรในท้องที่อำเภอนั้น จะนำไปมาค้าขายในท้องที่อื่น"

วัตถุประสงค์ของการออกหนังสือเดินทางรับรองราษฎรดังกล่าวเพื่อประโยชน์ของราษฎรโดยตรง เพราะการมีหนังสือเดินทางของทางราชการไว้แสดงตัวบุคคลว่า ตัวเขาเป็นใคร มาจากแห่งหนตำบลใด ย่อมทำให้การเดินทางในต่างท้องที่เป็นไปด้วยความสะดวก และหากเจ้าหน้าที่เกิดความสงสัยขอตรวจค้นตัว ก็สามารถใช้นหนังสือเดินทางที่ออกให้ เป็นหลักฐานยืนยันและพิสูจน์ได้ว่า เป็นคนบริสุทธิ์ที่ทางราชการรับรองแล้ว ไม่ได้เป็นพวกมิจฉาชีพหรือพวกโจรแต่อย่างใด

หนังสือดังกล่าวจึงเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในสมัยนั้นและเหมาะสมกับสภาพการเวลาของสังคมเมื่อประมาณ 80 ปีที่แล้ว ความสำคัญของหนังสือเดินทางตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ จึงไม่แตกต่างไปจากสำคัญของบัตรประจำตัวประชาชนในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าต้นกำเนิดของบัตรประจำตัวประชาชนมีที่มาจากหนังสือเดินทางสำหรับราษฎร เพื่อใช้เดินทางไปท้องที่อื่นสำหรับการค้าขายติดต่อกันโดยมีกรรมการอำเภอ (หรือนายอำเภอปัจจุบัน) เป็นพนักงานทำหนังสือดังกล่าว พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พุทธศักราช 2486 : กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนฉบับแรกของไทย

ผลของการออกหนังสือเดินทางสำหรับราษฎรตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 ทำให้ทางราชการเห็นความจำเป็นที่จะต้องทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่าใครคือใคร อยู่ที่ไหน รูปพรรณเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการปกครองท้องที่

* ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

และการควบคุมราษฎรของทางราชการ รวมทั้งประชาชนก็ได้ประโยชน์ในการติดต่อซึ่งกัน และกันโดยเฉพาะการทำมาค้าขาย

ตั้งนั้นในปี พ.ศ. 2486 รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 รัฐบาลโดยการนำของจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้เสนอออก กฎหมาย ว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนขึ้นมาบังคับใช้เป็นการเฉพาะครั้งแรก เรียกว่า "พระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน พุทธศักราช 2486" นับเป็นกฎหมายฉบับแรก ที่เกี่ยวกับการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่คนไทย แต่ประกาศและบังคับใช้เฉพาะราษฎร ในจังหวัดสองจังหวัดเท่านั้น คือ จังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี (กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน)

บัตรประจำตัวประชาชนรุ่นแรก มีลักษณะเป็นบัตรรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พับเป็น 4 ตอนคล้ายบัตรยืมหนังสือของห้องสมุดมีทั้งหมด 8 หน้า แต่ละตอนกว้าง 4 นิ้ว ยาว 3 นิ้ว ตัวบัตรใช้ได้ทั้ง 2 ด้านด้านหน้า(ปกหน้า) จะมีรูปครุฑและคำว่า "บัตรประจำตัว ประชาชน" พร้อมเลขทะเบียนที่ออกบัตร ด้านหลัง (ปกหลัง) เป็นคำเตือนสำหรับผู้ถือบัตร ให้ระลึกถึงหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนอาทิ เช่น ต้องพก บัตรติดตัวและแสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้เสมอต้องขอเปลี่ยนบัตรเมื่อบัตรหมดอายุต้องแจ้งขอแก้ไข เปลี่ยนแปลงรายการในบัตรเมื่อมีการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือที่อยู่ เป็นต้น

ในแต่ละหน้าต่อมาจะมีการบอกลำดับเลขไว้ดังนี้

หน้าที่ 1 ระบุข้อความว่า เลขทะเบียนที่ออกบัตร วันที่ออกบัตรออกให้ ณ ที่อำเภอ จังหวัด พร้อมปัดรูปถ่ายของผู้ถือบัตรขนาด 2 นิ้ว และมีลายมือผู้ถือบัตรและ ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

หน้าที่ 2 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ถือบัตร ได้แก่ ชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล วันเดือน ปีเกิด อายุ ตำหนิแผลเป็น รูปพรรณเชื้อชาติ สัญชาติ ชื่อบิดา มารดา ชื่อภริยา หรือ สามี

หน้าที่ 3 เป็นข้อมูลทางทะเบียนราษฎร ได้แก่ ที่เกิด บ้านเลขที่ ตำบล อำเภอ จังหวัดประเทศที่อยู่บ้านเลขที่ ถนนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดอาซีฟ และมีตราประจำตำแหน่งพนักงานเจ้าหน้าที่

หน้าที่ 4 - 6 มีไว้สำหรับเจ้าหน้าที่เพื่อบันทึกการเปลี่ยนแปลงรายการของผู้ถือบัตร ลักษณะพื้นบัตร เป็นสีฟ้าอมเขียว มีลายเทพพนมตลอดใบ ด้านหน้าและด้านหลัง ในแต่ละหน้าจะมีรูปแผนที่ประเทศไทย และรูปเรือสุพรรณหงส์กับวัดอรุณราชวราราม เด่นเป็นสง่าอยู่ตรงกลางรูปประเทศไทย

บัตรประจำตัวประชาชนตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีอายุการใช้ 10 ปี เมื่อบัตรหมดอายุแล้ว ต้องทำคำร้องขอเปลี่ยนบัตรโดยเสียค่าธรรมเนียมไม่เกิน 25 สตางค์ ส่วนบุคคลซึ่งจะต้องมีบัตรตามกฎหมาย คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีบริบูรณ์ จนถึง 70 ปีบริบูรณ์ และกำหนดให้ยื่นคำร้อง ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัตินี้พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พุทธศักราช 2505 : กฎหมายที่บังคับให้คนไทยทั่วประเทศต้องมีบัตร

ความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองโดยเฉพาะความเจริญของภูมิภาคส่งผลให้ราชการ และประชาชนคนไทยต้องปรับตัวและ ปรับวิถีทางของความเป็นอยู่ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การติดต่อทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนก็เปิดกว้างขวางขึ้น

บัตรประจำตัวประชาชนรุ่นแรก มีจุดอ่อนในด้านการพกพา ทั้งนี้เนื่องจากมีลักษณะใหญ่เกินไป ทำให้เกิดความไม่สะดวก ต่อผู้ใช้ที่จะต้องนำพกพาติดตัวไปด้วยเสมอ ประกอบกับลักษณะของบัตร หลักการ และวิธีการทางกฎหมายในเรื่องการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนก็ล้าสมัยรัฐบาลในสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยปรับปรุงกฎหมาย ว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและให้สามารถบังคับใช้กับประชาชนคนไทยทั่วประเทศ

ในที่สุดจึงได้ออก "พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2505" ซึ่งให้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2506 เป็นต้นมาโดยการออกบัตรจะมี "กรมการปกครอง" เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการออกบัตรประจำตัวประชาชนทั่วประเทศ

สาระสำคัญที่แตกต่างไปฉบับปี พ.ศ. 2486 มีหลายประการ อาทิ เช่น กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้ที่ต้องมีบัตรต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุระหว่าง 17 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์ บัตรมีอายุ 6 ปี กำหนดค่าธรรมเนียมในการออกบัตรหรือเปลี่ยนบัตร ไว้ฉบับละ 5 บาท และให้ยกเลิกบัตรประจำตัวประชาชนรุ่นแรก เปลี่ยนมาใช้บัตรรุ่นใหม่แทน

ลักษณะของบัตรรุ่นที่สองเป็นบัตรรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 6 เซนติเมตร ยาว 9 เซนติเมตร ด้านหน้าเป็นรูปตราครุฑอยู่ตรงกลาง มีข้อความ "สำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนกระทรวงมหาดไทย" วันที่ออกบัตรและวันบัตรหมดอายุ ด้านหลังจะเป็นรายการของผู้ถือบัตร ประกอบด้วย รูปถ่ายที่มีเส้นบอกส่วนสูงเป็นนิ้วฟุต ได้รูปจะมีเลขและตัวอักษรแสดงถึงอำเภอที่ออกบัตรและเลขทะเบียนบัตรและตราประจำตำแหน่งเจ้าพนักงานออกบัตร ปรากฏอยู่ทางด้านซ้าย ส่วนด้านขวาจะมีชื่อตัวชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด อายุ ที่อยู่ และลายมือชื่อเจ้าพนักงานออกบัตร

บัตรประจำตัวประชาชนรุ่นที่ 2 บัตรรูปสี่ขาว-ดำ

บัตรประจำตัวประชาชนรุ่นที่สองนี้เป็นบัตรรูปขาว-ดำ รายการผู้ถือบัตรพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดธรรมดา คนไทยได้ทำบัตรรุ่นนี้ ตั้งแต่ปี 2506 จนถึงสิ้นปี 2530 รวม 24 ปี ประมาณไม่ต่ำกว่า 100 ล้านบัตรจึงเป็นที่รู้จักและแพร่หลายของคนไทยในช่วง ระหว่างปีดังกล่าว พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พุทธศักราช 2526 : กฎหมายฉบับปัจจุบัน

พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2505 ใช้บังคับได้ประมาณ 21 ปี พบจุดอ่อนหลายประการข้อสำคัญคืออายุของผู้ที่จะต้องมียบัตรที่กำหนดไว้ 17 ปีบริบูรณ์ ไม่สัมพันธ์กับกฎหมายคุ้มครองแรงงานประกอบกับกฎหมายฉบับนี้กำหนดการให้รับอายุตามปีพุทธศักราช ทำให้จำนวนประชาชนผู้ขอยื่นคำขอมียบัตรประจำตัวประชาชน จะมาขึ้นทำบัตรกันมากในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมจนถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ปัญหาทางข้อกฎหมายทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ในสมัยรัฐบาลที่มี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีจึงได้ยกเลิก พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2505 และตรา "พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526" ขึ้นใช้บังคับแทน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน 2526 เป็นต้น มาจนถึงปัจจุบัน

กฎหมายฉบับนี้ มีข้อเด่นในเรื่องการปรับปรุงจุดอ่อนของกฎหมายฉบับก่อน ได้แก่ การลดอายุของผู้ที่จะต้องขอมีบัตรจาก 17 ปีบริบูรณ์ เป็น 15 ปีบริบูรณ์เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองแรงงานการนับอายุผู้ขอมีบัตร 15 ปีบริบูรณ์ให้นับจนวันเดือนปีเกิดของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการนับอายุตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

นอกจากนั้น ได้ขยายระยะเวลาการขอมีบัตรเพิ่มขึ้นจากเดิมที่กำหนดไว้ 60 วัน เป็น 90 วัน กำหนดให้บัตรที่ยังใช้ได้ในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบ 70 ปีบริบูรณ์ สามารถใช้ได้ต่อไปจนกว่าผู้ถือบัตรจะเสียชีวิต กำหนดลักษณะความผิดเกี่ยวกับบัตรและบทลงโทษเพิ่มขึ้น และไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการขอมีบัตรครั้งแรกหรือขอมีบัตรใหม่เมื่อบัตรเดิมหมดอายุ

การเปลี่ยนแปลง พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชนในครั้งนี้ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และลักษณะของบัตรประจำตัวประชาชนแต่อย่างใด ลักษณะของบัตรยังคงเหมือนเดิมทุกประการ

บัตรประจำตัวประชาชนรุ่นที่ 3 : การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการผลิตบัตร ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสูงขึ้น ทั้งประเทศค้าเสรีประชาธิปไตย ค่ายสังคมนิยม คอมมิวนิสต์ และค่ายประเทศที่สาม ทำให้มีบุคคลต่างด้าวเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ทั้งในลักษณะของผู้เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและผู้อพยพหลบหนีเข้าเมืองโดยมิชอบ ความต้องการบัตรประจำตัวประชาชนในหมู่ของคนต่างด้าวเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยได้เยี่ยงคนไทย ก่อให้เกิดปัญหาการปลอมแปลงบัตรประจำตัวประชาชนระบอดอย่างหนัก

นอกจากนี้ตัวแปรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เริ่มเข้ามามีบทบาทในภาคเอกชนและราชการไทย สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องกระตุ้นให้มีการเรียกร้องปรับปรุงรูปแบบของบัตรประจำตัวประชาชนให้สวยงาม ก้าวหน้า ทันสมัย และสามารถป้องกันการปลอมแปลงได้มากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ คณะรัฐมนตรีในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติรสูลานนท์เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้มีมติเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2529 เห็นชอบโครงการปรับปรุงระบบการผลิตบัตรประจำตัวประชาชนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และอนุมัติให้ดำเนินการได้ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เป็นจุดเริ่มต้นของการพลิกโฉมหน้าของบัตรประจำตัวประชาชน มาสู่รูปแบบใหม่เป็นบัตรรุ่นที่ 3

บัตรประจำตัวประชาชนรุ่นที่ 3 นี้ ลักษณะบัตรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด กว้าง 5.4 เซนติเมตร ยาว 8.4 เซนติเมตร ตัวบัตรจะเป็นสีขาวและมีลายพื้นเป็นเส้นสีฟ้าทั่วบัตรทั้งสองด้าน ด้านหน้าของบัตรมีรูปครุฑอยู่ตรงกลาง มีตัวอักษรคำว่า "บัตรประจำตัวประชาชน" อยู่ด้านบนครุฑคำว่า "กรมการปกครอง" อยู่ด้านซ้าย คำว่า "กระทรวงมหาดไทย" อยู่ด้านขวา ส่วนด้านล่างครุฑมีลายมือชื่อเจ้าพนักงานผู้ออกบัตรและตราประจำตำแหน่ง

สำหรับด้านหลังของบัตรแถบบนสุดจะมีเลขประจำตัว 13 หลักซึ่งเป็นเลขชุดเดียวกับที่ปรากฏในทะเบียนบ้าน ถัดมาจะมีเลข 8 หลัก ซึ่งเลข 2 หลักแรกบ่งบอกถึงรอบของการออกบัตร ส่วนเลข 6 หลักต่อมาหมายถึงลำดับที่ของการทำบัตร ถัดลงมาด้านซ้ายจะมีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยมีเส้นแสดงส่วนสูงเป็นเซนติเมตร ส่วนด้านขวาจะมีรายการของผู้ถือบัตร ประกอบด้วย ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด วันออกบัตร วันบัตรหมดอายุ และที่อยู่

ลักษณะที่พัฒนาซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของบัตรรุ่นนี้ คือรูปถ่ายผู้ถือบัตรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พิมพ์รายการผู้ถือบัตรด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ มีการป้องกันการปลอมแปลงด้วยการเคลือบวัสดุป้องกันการปลอมแปลงชนิดพิเศษ มีลายสัญลักษณ์รูปสิงห์ และคำว่า "กรมการปกครอง" ฝังอยู่ในเนื้อวัสดุไม่สามารถมองเห็นได้ชัดด้วยตาเปล่า การจัดเก็บข้อมูลผู้ทำบัตรและการตรวจสอบรายการบัตรเดิมถูกดำเนินการในรูปของฐานข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์

บัตรประจำตัวประชาชนระบบนี้ เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

บัตรประจำตัวประชาชนรุ่นที่ 4: บัตรประจำตัวประชาชนไอเทค

การพัฒนากระบวนการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน มิได้หยุดนิ่งแค่บัตรรุ่นที่สามเท่านั้น ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในยุคโลกาภิวัตน์ ประกอบกับความสมบูรณ์ของระบบฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนและแรงผลักดันในเรื่องการให้บริการประชาชน ก่อให้เกิดความคิดในการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ทันสมัย ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้เสนอ "โครงการจัดทำระบบการให้บริการประชาชนทางด้านการทะเบียนและบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์" โดยเป้าหมายหลักที่จะนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการออกบัตรประจำตัวประชาชนอย่างสมบูรณ์แบบทั้งระบบ เปลี่ยนแปลงรูปโฉมของบัตรให้ทันสมัย และเพื่อเป็นการปรับปรุงระบบการให้บริการประชาชน ให้สะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง ทั้งนี้ การผลิตบัตรจะกระจายไปถึงสำนักทะเบียนแต่ละแห่ง ประชาชนที่มาทำบัตร สามารถรอรับบัตรได้ที่ด้วยความรวดเร็ว ภายในวันที่ติดต่อขอทำบัตร โดยไม่จำเป็นต้องใช้ใบรับ บ.ป.2 หรือใบเหลืองอีกต่อไป

โครงการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2538 หลังจากติดตั้งระบบและให้บริการด้านทะเบียนราษฎรแล้ว กรมการปกครองจึงสามารถเปิดระบบให้บริการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบใหม่เป็นครั้งแรก ณ ที่ว่าการอำเภอเมืองปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร โดยถือปฐมฤกษ์ในวันที่ 5 ธันวาคม 2539 เพื่อเป็นสิริมงคลในวโรกาสฉลองปีกาญจนาภิเษกและเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

ในด้านกฎหมายนั้น ยังคงใช้ พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชนพ.ศ. 2526 เพื่อบริการประชาชนในการขอทำบัตรในกรณีต่าง ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นมาเพื่อรองรับการจัดทำบัตรระบบใหม่ ได้แก่ การออกกฎกระทรวง กำหนดลักษณะของบัตร และการประกาศกำหนดพื้นที่ที่จะดำเนินการเท่านั้น

ลักษณะของบัตรรุ่นใหม่มีดังนี้

1. ลักษณะของบัตร ตัวบัตรทำด้วยพลาสติก มีความยืดหยุ่นและแข็งแรงขนาดมาตรฐานสากล (ISO) กว้าง 5.4 เซนติเมตร ยาว 8.6 เซนติเมตร หนา 0.76 มิลลิเมตร พื้นบัตรทั้งสองด้านเป็นสีขาว มีลายสีฟ้า
2. ด้านหน้าของบัตร มีรูปถ่ายเจ้าของบัตร พร้อมรายการเกี่ยวกับประวัติของเจ้าของบัตร ได้แก่เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน หมู่โลหิต วันที่ออกบัตร วันที่บัตรหมดอายุ และมีลายมือชื่อเจ้าพนักงานผู้ออกบัตร

3. ด้านหลังของบัตร มีคำว่า "บัตรประจำตัวประชาชน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย" รูปครุฑ และแถบแม่เหล็ก สำหรับบันทึกข้อมูลของเจ้าของบัตร นอกจากนี้ จะมีรหัสกำกับบัตร ซึ่งเป็นชุดของตัวเลขผสมตัวอักษร เพื่อควบคุมกำกับการออกบัตรของแต่ละสำนักทะเบียนด้วย

บัตรรุ่นใหม่นี้ เรียกกันว่า "บัตรประจำตัวประชาชนไฮเทค" เนื่องจากทุกขั้นตอนตั้งแต่การพิมพ์คำขอมบัตร รายการบุคคลของผู้ขอมบัตร ซึ่งรวมถึงภาพใบหน้า การลงลายมือชื่อของเจ้าพนักงานออกบัตร และการตรวจสอบหลักฐานรายการบัตรเดิมดำเนินการด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น

การให้บริการจัดทำบัตรระบบใหม่ด้วยคอมพิวเตอร์นั้น จะดำเนินการในรูปแบบของการตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์ภาค จำนวน 9 ภาค เพื่อควบคุมและดูแลระบบการดำเนินงานของสำนักทะเบียนทุกแห่งทั่วประเทศ ซึ่งตามโครงการฯ กำหนดเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2539-2544 โดยมีแผนปฏิบัติการขยายเขตให้บริการ ดังนี้

- 5 ธันวาคม 2539 ได้เปิดบริการแล้วที่ อำเภอเมือง ปทุมธานี และ กรุงเทพมหานครทุกเขต

- ประมาณเดือน เมษายน 2540 จะเริ่มเปิดระบบให้บริการเพิ่มอีก 4 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี นครราชสีมาเชียงใหม่ และสงขลา

-ประมาณเดือนธันวาคม 2540 บริการเพิ่มอีก4จังหวัด ได้แก่ จังหวัด นครปฐม อุตรธานี พิษณุโลกและสุราษฎร์ธานี

-ปี พ.ศ.2541-2544 จะดำเนินการเพิ่มใน 67 จังหวัดที่เหลือทั่วประเทศ การขยายบริการเป็นการดำเนินการภายใต้งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

บทสรุป

ตั้งแต่เริ่มมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชนฉบับแรกปี พ.ศ.2486 จนถึงฉบับปัจจุบัน ซึ่งเป็นฉบับที่สาม ในปีพ.ศ.2526 ประชาชนคนไทยมีบัตรประจำตัวประชาชนใช้มาแล้ว 4 รุ่น ดังนี้

บัตรรุ่นแรก มีลักษณะคล้ายแผ่นพับขนาดเล็ก 4 ตอน มีทั้งหมด 8 หน้า เริ่มใช้ตั้งแต่ปีพ.ศ.2486 จนถึงสิ้นปีพ.ศ.2505 ออกให้เฉพาะประชาชนในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพ และธนบุรี (กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน)

บัตรรุ่นที่สอง มีลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดพกพาติดตัวได้ สะดวกมี 2 ด้าน รูปถ่ายผู้ถือบัตรเป็นรูปขาว-ดำ พิมพ์รายการผู้ถือบัตรด้วยเครื่องพิมพ์ดีดธรรมดา และเคลือบด้วยพลาสติกใส เริ่มใช้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2506 จนถึงสิ้นปี พ.ศ.2536รวมทั้งสิ้น 30 ปี

บัตรรุ่นที่สาม มีลักษณะคล้ายกับบัตรรุ่นที่สอง จุดแตกต่างคือรูปถ่ายผู้ถือบัตรเป็นรูปสีธรรมชาติ พิมพ์รายการผู้ถือบัตรด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่และเคลือบด้วยวัสดุป้องกันการปลอมแปลงชนิดพิเศษ เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันขณะนี้ยังให้บริการทั่วประเทศยกเว้นเขตท้องที่ซึ่งเปิดให้บริการทำบัตรรุ่นที่สี่

บัตรรุ่นที่สี่ มีลักษณะคล้ายบัตรเครดิตมีแถบแม่เหล็กบันทึกข้อมูลเจ้าของบัตร และผลิตด้วยคอมพิวเตอร์ทั้งระบบรายการใหม่ที่เพิ่มเติมขึ้นมาในบัตรรุ่นนี้คือ การระบุหมู่โลหิต เพื่อประโยชน์ในเรื่องคลังข้อมูลแหล่งโลหิตของสภากาชาดไทยบัตรรุ่นนี้ เริ่มทยอย

ใช้เป็นครั้งแรกตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2539 ในเขตท้องที่อำเภอเมืองปทุมธานี และ กรุงเทพมหานคร และจะขยายการบริการเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ในอนาคตบัตรประจำตัวประชาชนจะทวีความสำคัญและเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อเจ้าของบัตรในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่น อาจใช้แทนทะเบียนบ้าน เป็นบัตรเสียภาษีหรืออาจจะรวมทั้งเป็นใบขับขี่ด้วย แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลว่าจะกำหนดให้ดำเนินการในลักษณะใด และถ้าจะว่าไปแล้วน่าจะมุ่งสู่วลีที่ว่า "อยู่เมืองไทย พกบัตรใบเดียวก็พอ" ซึ่งก็หมายถึง "บัตรประจำตัวประชาชน" นั่นเอง

*****

พัฒนาการของบัตรประชาชน*

บัตรประจำตัวประชาชนเป็นเอกสารที่ทางราชการให้เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย เพื่อให้พิสูจน์ทราบและยืนยันตัวบุคคล และเป็นหลักฐานที่หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ตรวจสอบเพื่อประกอบการออกหนังสือสำคัญ คนไทยเริ่มมีการใช้หนังสือยืนยันตัวบุคคลโดยปรากฏเป็นหลักฐานในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ซึ่งมาตรา 90 บัญญัติว่า “กรมการอำเภอเป็นพนักงานทำหนังสือทางสำหรับราษฎร ไว้แสดงตัวบุคคลว่าเป็นใครมาจากแห่งหนตำบลใด ทำให้การเดินทางในต่างท้องที่เป็นไปด้วยความสะดวก จึงกล่าวได้ว่าต้นกำเนิดของบัตรประจำตัวประชาชนมีที่มาจากหนังสือเดินทางสำหรับราษฎร เพื่อให้เดินทางไปท้องที่อื่น สำหรับการติดต่อค้าขาย หรือไปมาหาสู่ระหว่างกัน”

ต่อมาปี พ.ศ. 2486 รัฐสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 โดยการนำของจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้เสนอออกกฎหมายว่าด้วยประจำตัวประชาชนขึ้นมาใช้บังคับเป็นครั้งแรก เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชนฉบับแรก ปี พ.ศ. 2486” แต่ประกาศและบังคับใช้เฉพาะราษฎรในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี (กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน)

ตั้งแต่เริ่มมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชนฉบับแรก ปี พ.ศ. 2486 จนถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ 4)พ.ศ. 2542 คนไทยมีบัตรประจำตัวประชาชนใช้มาแล้ว 5 รุ่น ดังนี้

บัตรรุ่นแรก มีลักษณะคล้ายแผ่นพับขนาดเล็ก 4 ตอน มีทั้งหมด 8 หน้า เริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2486 จนถึงสิ้นปี พ.ศ. 2505

บัตรรุ่นที่สอง มีลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดพกพาติดตัวได้สะดวก มี 2 ด้าน รูปถ่ายผู้ถือบัตรเป็นรูปขาว - ดำ พิมพ์รายการ ผู้ถือบัตรด้วยเครื่องพิมพ์ดีดธรรมดา และเคลือบด้วยพลาสติกใส เริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 จนถึงสิ้นปี 2530

บัตรรุ่นที่สาม มีลักษณะคล้ายกับบัตรรุ่นที่สอง จุดแตกต่างคือ รูปถ่ายผู้ถือบัตรเป็นรูปสีธรรมชาติพิมพ์รายการผู้ถือบัตรด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ และเคลือบด้วยวัสดุป้องกันการปลอมแปลงชนิดพิเศษ เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ยกเว้นเขตท้องที่ซึ่งให้การบริการบัตรรุ่นที่สี่

บัตรรุ่นที่สี่ มีลักษณะคล้ายบัตรเครดิต มีแถบแม่เหล็กบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตร และผลิตด้วยคอมพิวเตอร์ทั้งระบบ รายการใหม่ที่เพิ่มเติมขึ้นมาในบัตรรุ่นนี้ คือ หมูโลहित เพื่อประโยชน์เรื่องเก็บข้อมูลแหล่งโลหิตของสภากาชาดไทย เริ่มใช้เป็นครั้งแรกตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2539 ในเขตท้องที่อำเภอเมืองปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร และขยายการบริการเพิ่มขึ้นตามลำดับ

บัตรรุ่นที่ห้า มีลักษณะคล้ายบัตรรุ่นที่สี่ แต่มีรายการใหม่ที่เพิ่มเติมขึ้นมา คือ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2542 เป็นต้นมา ให้ถือวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตรเป็นวันหมดอายุ และประชาชนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตท้องที่ที่กระทรวงมหาดไทย ประกาศกำหนดให้

* ที่มา : <http://www.stabundamrong.go.th/web/sarn/sarn23.pdf>

เป็นท้องที่สำหรับการออกบัตรด้วยระบบ คอมพิวเตอร์จะยื่นคำขอมิบัตรที่สำนักทะเบียน ที่ตนมีชื่ออยู่หรือสำนักทะเบียนใดก็ได้ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตท้องที่จังหวัดประกาศให้ออกบัตรด้วย ระบบคอมพิวเตอร์

บัตรรุ่นที่หก บัตร Smart Card โดยมีประวัติความเป็นมา ดังนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการและปฏิรูประบบการทะเบียนแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 7 พฤษภาคม 2545 เป็นต้นมา โดยคณะกรรมการดังกล่าวนี้มี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และรองนายกรัฐมนตรีที่นายรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธาน และรัฐมนตรีว่าการ รวมทั้งปลัดกระทรวง ผู้แทนรัฐวิสาหกิจ ที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบการทะเบียนของชาติร่วมเป็นกรรมการ หน้าที่สำคัญคือการบูรณาการระบบงานทะเบียน ซึ่งเป็นฐานข้อมูลบุคคลที่สำคัญของประเทศและการบริการประชาชนของภาครัฐ ให้มีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของการลงทุน และใช้ข้อมูลการทะเบียนเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารงานภาครัฐ ที่สำคัญคือการเป็นข้อมูลของการยกระดับขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันกับสากล เนื่องจากระบบข้อมูลถือว่าเป็นพื้นฐานของการก้าวเข้าไปสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลและสารสนเทศของประชาชนในมิติต่าง ๆ

เรื่องที่เป็นหัวใจหลักในการผลักดันของคณะกรรมการดังกล่าว ก็คือเรื่อง การขยายการให้บริการประชาชนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ด้านการทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชนแบบใหม่ ให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอทั่วประเทศ เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานของระบบการทะเบียนราษฎรที่เชื่อมโยงระหว่างสำนักทะเบียนทุกแห่งเข้าด้วยกันเป็นเครือข่ายบริการร่วมกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นมิติสำคัญของการปฏิรูประบบราชการด้านการให้บริการประชาชนที่ก่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว มีฐานข้อมูลที่ต้องเป็นปัจจุบัน อันเป็นการวางโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบข้อมูลบุคคลของประเทศ ที่ทั่วถึงและทั่วไทย ก่อให้เกิด ความเท่าเทียมกันในการรับประโยชน์จากการบริการภาครัฐ ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารราชการที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางตามแนวทางที่รัฐบาลได้แถลงไว้ในภารกิจสนับสนุนการปฏิรูประบบราชการอย่างเต็มที่เพื่อปฏิรูปประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2546 อนุมัติให้กรมการปกครองขยายระบบการให้บริการประชาชนด้านการทะเบียนและบัตรแบบใหม่ (ແຄ็บแม่มะเหล็ก) ครอบคลุมสำนักทะเบียน ทั่วประเทศ จำนวน 1,077 แห่ง และตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2547 เป็นต้นมา กรมการปกครองได้เปิดให้บริการด้านทะเบียนราษฎรและบัตรแบบใหม่ โดยประชาชนสามารถติดต่อขอทำบัตรใหม่ได้ทุกแห่ง ไม่ต้องเดินทางกลับไปทำ ณ ภูมิลำเนาเดิมอีกต่อไป รวมทั้งขอแจ้งย้ายเข้าบ้านใหม่ได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ On Line

บัตรประจำตัวประชาชนแบบเอกประสงค์ SmartCard คืออะไร

การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนเอกประสงค์ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิด E-government, E-business, E-commerce และที่สำคัญจะต้องมีความปลอดภัยสูงในการใช้งาน

ระบบรักษาความปลอดภัย และป้องกันการปลอมแปลงบัตรประจำตัวประชาชนเอกประสงค์ (Smart Card) รูปแบบใหม่มีระบบความปลอดภัยและป้องกันการปลอมแปลง 7 ประการ คือ

1. วัสดุที่ใช้ทำตัวบัตร
2. ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำบัตร
3. การพิมพ์และการเคลือบบัตร
4. การอ่านข้อมูล (Media) บนตัวบัตร
5. การตรวจสอบและพิสูจน์บัตร
6. การควบคุมการผลิต การเก็บรักษา และการเบิกจ่ายตัวบัตร
7. การกำหนดขั้นตอนในการออกบัตร

โฉมหน้าบัตรสมาร์การ์ด

บัตรประจำตัวประชาชน Thai National ID Card
หมายเลขประจำตัว
Identification Number 4 8547 01245 28 0

ชื่อ/นามสกุล นางสาว ปาวดี ธนกรสกุล
Name Miss Pavadee
Last name Tanakornsakul

เกิดวันที่ 12 มี.ค. 2524
Date of Birth 12 Mar. 1981

ที่อยู่ 49/17 ซ.พหลโยธิน 548 อ.พหลโยธิน
พามเสนโม พญาไท กรุงเทพฯ 10400

28 ก.พ. 2547 วันออกบัตร 28 Feb. 2004 Date of Issue	 นายไพโรจน์ เสงี่ยมพงษ์ เจ้าหน้าที่งานออกบัตร	21 มี.ค. 2553 วันหมดอายุ 21 Mar. 2010 Date of Expiry
---	--	---

4712345678

ALCDMDA45678

ประเทศไทย

THAILAND
4712345678

IP < THA48547012452809BANGKOK <
810312F1003218THA < 8099 <<<<<<<< 9
PAVADEE << TANAKORONSAKUL <<<<

บัตรประจำตัวประชาชนแบบใหม่ ทุกที่ ทั่วประเทศ ทันใจ และใช้เป็นบัตรอเนกประสงค์

บัตร smart card หรือบัตรข้อมูลอเนกประสงค์ นอกจากจะเป็นบัตรประจำตัวประชาชนแบบใหม่ที่จะออกให้กับประชาชนภายในเวลาไม่เกิน 15 นาทีต่อราย และกระจายการบริการบัตรไปยังสำนักทะเบียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ และท้องถิ่นหลักทั้งในกรุงเทพมหานครและภูมิภาค

นอกจากการเป็นบัตรแสดงตนของคนไทยแล้ว บัตรดังกล่าวยังมีลักษณะเป็นหน่วยความจำเก็บสำรองข้อมูลของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ การศึกษา อาชีพ ประวัติ การย้ายที่อยู่ หรือข้อมูลด้านสิทธิประโยชน์ การทำธุรกรรม ของประชาชนคนนั้น ๆ ที่อนุญาตให้ส่วนราชการจัดเก็บไว้เพื่อเป็นหน่วยข้อมูลที่สำคัญในการไปติดต่อใช้บริการจากรัฐหรือเอกชน โดยไม่จำเป็นจะต้องเตรียมหลักฐานที่ทางราชการออกไปแสดงอีกต่อไป ซึ่งจะช่วยให้เกิดการประหยัดทั้งงบประมาณที่จะลงทุนในการสร้างฐานข้อมูลของหน่วยงานรัฐที่อาจซ้ำซ้อนกัน ประหยัดทั้งค่าใช้จ่ายของประชาชนในการไปติดต่อราชการ หรือ การสำเนาหลักฐานและประหยัดเวลา ระบบข้อมูลที่อยู่ในบัตร smart card ของแต่ละบุคคล ยังจะได้รับการออกแบบและระบบให้เชื่อมโยงใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนตามที่เจ้าของบัตรอนุญาต รูปแบบของบัตรยังสามารถที่จะพัฒนาใช้แทนหนังสือเดินทางในการเดินทางไปต่างประเทศและ การพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลข้ามประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้ระบบเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักเป็นดัชนีกลางในการตรวจสอบและยืนยันรับรองบุคคล เมื่อไปทำธุรกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดความมั่นคงและมั่นใจทั้งประชาชนและหน่วยงานที่ทำว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องของบุคคลนั้นจริง ไม่ผิดตัวอย่างที่เคยมีปัญหาบ้างแล้วในอดีต

รัฐบาล โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้มอบให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวง ICT ร่วมกันออกแบบและใช้งานให้บัตรใบเดียวสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนไว้หลาย ๆ ด้าน และให้สามารถใช้บัตรใบเดียวทดแทนเอกสารอื่น ๆ ที่ราชการออกให้ ซึ่งเป็นการลดทั้งต้นทุนและภาระของประชาชน ได้มากที่สุด

ภายในสิ้นปี 2547 นี้ รัฐบาลมีเป้าหมายที่จะออกบัตรประจำตัวประชาชนแบบ smart card ประมาณ 12 ล้านใบ ซึ่งประชาชนจะสามารถรับบริการบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ได้ที่สำนักทะเบียนอำเภอ/กิ่งอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ที่รับบริการบัตรได้ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากบัตรดังกล่าวจำเป็นต้องผลิตและตรวจสอบด้านมาตรฐานของ chip และกระทรวง ICT รับผิดชอบเป็นผู้จัดหาตัวบัตรเปล่าส่งให้กระทรวง มหาดไทย นำมาจัดทำระบบควบคุมและแจกจ่ายให้สำนักทะเบียนต่าง ๆ อีกทอดหนึ่ง ดังนั้นในทางปฏิบัติกระทรวง ICT จะทยอยส่งมอบบัตรให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการออกบัตรให้ประชาชนเป็นต่าง ๆ ต่าง ๆ อีกทอดหนึ่ง ดังนั้นในทางปฏิบัติกระทรวง ICT จะทยอยส่งมอบบัตรให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการออกบัตรให้ประชาชนเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ประกาศไว้ การออกบัตรดังกล่าวลำดับแรกจะออกให้สำหรับประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนที่ลงทะเบียนตามนโยบายการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ตามลำดับ

เปิดตัวบัตรระบบใหม่ มอบเป็น elite card

เนื่องจากการออกบัตร smart card ทั่วประเทศ เป็นเรื่องสำคัญ ทั้งด้านการเตรียมความพร้อม และการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า คณะกรรมการบูรณาการฯ จึงให้กรมการปกครอง จัดงานสัปดาห์แห่งวันข้าราชการพลเรือนและงาน” Smart Card เพื่อคนไทยก้าวใหม่สู่สากล” วันที่ 1 – 4 เมษายน 2547 เพื่อออกบัตร smart card หมีนโบแรกของประเทศ ให้กับคณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ และหัวหน้าหน่วยงานองค์กรอิสระ ผู้นำเหล่าทัพ ตำรวจและข้าราชการพลเรือน รวมทั้งข้าราชการอื่น ๆ จำนวนหนึ่ง และอีกจำนวนหนึ่งจะออกให้กับประชาชนและผู้แทนองค์กรประชาชน ภาคธุรกิจที่มาร่วมงาน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และเปิดตัวระบบบัตรแบบใหม่ และหลังจากนั้นเมื่อกระทรวง ICT ได้ส่งมอบบัตรพร้อม chip ให้กับกระทรวงมหาดไทยตามระยะเวลาและแผนการส่งมอบแล้ว ก็จะทำเนิกรออกบัตรประจำตัวประชาชนจากสำนักทะเบียนต่าง ๆ แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนทั่วไป ให้ครอบคลุมทั่วประเทศโดยลำดับต่อไป

หัวใจในการขับเคลื่อนการใช้งานบัตร smart card

ในการใช้งานบัตรประจำตัวประชาชนแบบเอกประสงค์นั้น ระบบการให้บริการของหน่วยงานรัฐทุกหน่วย ก็ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานคู่ขนานกันไป เพื่อขับเคลื่อนให้ไปสู่เป้าหมาย ที่วางไว้ โดยพื้นฐานก็ต้องมีหลักการปฏิบัติ คือ หลัก 5 ป 10 ท

ป. แรก คือ ประชาชน การบริการภาครัฐใด ๆ ก็ตาม ต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นหลัก

ป.ที่สอง คือ ประสิทธิภาพ บริการต้องมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอนและความซ้ำซ้อนของงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน

ป.ที่สาม คือ ประสิทธิภาพ ต้องเป็นไปอย่างคุ้มค่า สมประโยชน์ที่ประชาชนจ่าย และการลงทุนของรัฐบาล

ป.ที่สี่ คือ ประหยัด ประหยัดทั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐ และการที่ประชาชนไปรับบริการ นั้นหมายความว่าต้องมีความ

ป.ที่ห้า คือ โปร่งใส ต้องไม่มีการทุจริต เรียกรับประโยชน์จากประชาชน ต้องตรวจสอบและควบคุมได้โดยประชาชน

ส่วนหลักการ 10 ท นั้น ก็ต้องนำมาใช้ให้เป็นทั้งเป้าหมายที่จะทำได้ และวิธีการที่บอกกับประชาชน คือ

ท.ที่หนึ่ง คือ ที่เดียว ขอรับบริการได้ ที่เดียวกัน และต้องพยายามให้เสร็จสิ้นทุกขั้นตอน

ท.ที่สอง คือ ทุกเรื่อง ขอรับบริการทุกเรื่อง ณ สำนักงานเดียวหรือผ่านเว็บไซต์เดียว

ท.ที่สาม คือ ทันใด ขอรับบริการได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว เป็นไปตามมาตรฐานเวลา

ท.ที่สี่ คือ เท่าเทียม บริการทุกที่ ทุกเรื่องต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติหรือลัดคิว (กรณีมีระบบคิว)

ท.ที่ห้า คือ ทั่วไทย การให้บริการต้องจัดทำทั่วประเทศ

ท.ที่หก คือ ทุกที่ ประชาชนมีทางเลือกสามารถขอรับบริการได้ ณ ที่ใดก็ได้ที่สะดวกหรือพึงพอใจ เนื่องจากมีระบบการออนไลน์ข้อมูลถึงกันทุกสำนักทะเบียน

ท.ที่เจ็ด คือ ทั่วถึง การให้บริการเป็นไปโดยทั่วถึง กระจายหน่วยบริการให้ครอบคลุมประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งให้บริการคนไทยในต่างประเทศได้เช่นเดียวกันกับคนไทยที่อยู่ในประเทศ

ท.ที่แปด คือ ทุกเวลา การให้บริการเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่มีการหยุดพักเพียงส่วนการให้บริการด้วยตนเองโดยผ่านอินเทอร์เน็ตหรือตู้ MPM สามารถบริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ท.ที่เก้า คือ เที่ยงธรรม การให้บริการต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสุจริต โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ท.ที่สิบ คือ ทั้งใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐและพนักงานปฏิบัติหน้าที่ ต้องมีจิตใจและจิตสำนึกในการให้บริการ (service mind)

Smart Card เบื้องต้นนั้น สามารถใช้งานได้หลายกิจกรรม ที่เป็นทั้งบริการภาครัฐและเอกชน อาทิ การพิสูจน์และยืนยันตัวบุคคลจากตัวบุคคล และอ่านรายการจากข้อมูลในบัตร (ในชีพ) ด้วยเครื่องอ่านบัตร ข้อมูลที่มีรายการในบัตรที่จะอ่านได้ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของบัตรหรือเจ้าของข้อมูล พิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลด้วยลายพิมพ์นิ้วมือ ที่มีการเก็บประวัติไว้ตั้งแต่การทำบัตร หรือการใช้บริการด้านทะเบียนราษฎร ณ สำนักทะเบียน รายการข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือจะช่วยให้การยืนยันตัวบุคคลนั้น ผิดพลาดน้อยมาก เพราะลักษณะของลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลหนึ่งจะมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่ซ้ำกัน

บัตร Smart Card ยังสามารถนำไปใช้ในการเป็นรหัสเข้าไปตรวจสอบรายการข้อมูลบุคคลส่วนตัวของแต่ละคนได้ทางอินเทอร์เน็ต หรือคัดรับรองสำเนารายการตนเองผ่านอินเทอร์เน็ตหรือเครื่องบริการอเนกประสงค์ (ตู้ MPM) การนำไปแสดงตนหรือประกอบเครื่องบริการเลือกตั้ง ประกันสังคม ประกันสุขภาพ รวมทั้งการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

การที่จะทำให้บริการด้วยบัตร Smart Card ก้าวต่อไปได้อย่างมั่นคง มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า ระบบฐานข้อมูลบุคคลนี้จะมีฐานะเป็นระบบฐานหลัก core engine และศูนย์กลาง หรือ HUB ในการเชื่อมโยงข้อมูลบุคคลกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยใช้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลักร่วมกัน

รัฐบาลจะใช้บัตร smart card เป็นเครื่องแก้ปัญหาประชาชน

เมื่อเริ่มนำเอาปัญหาความต้องการของประชาชนมาสู่ระบบการลงทะเบียน เพื่อแยกแยะ วิเคราะห์ และกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาให้ตรงจุด และตรงความต้องการของประชาชน ตั้งแต่ต้นปีการนำเอาเครือข่ายและเครื่องมือนี้มาใช้งาน ทำให้รัฐบาลได้เข้าถึงความต้องการและปัญหาของประชาชน ทำให้รัฐบาลรู้ข้อมูลประชาชนและมีระบบฐานข้อมูลบุคคลของประเทศ ทุกปัญหาที่ต้องการอยากรู้ ซึ่งการที่รัฐบาลมีสิ่งที่เรียกว่า people profiles

นี่เป็นสิ่งที่รัฐบาลอยากได้มานานแล้ว นายกรัฐมนตรีกล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ต้องมีเครื่องมือที่ดีในการรวบรวมความต้องการ ข้อคิดเห็นของประชาชน เพื่อแปลงไปสู่การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไข และจัดการกับปัญหาที่แม่นยำที่สำคัญต้องไม่ผ่านนายหน้าหรือบุคคลอื่น ที่จะทำให้การแปลงความต้องการของประชาชนล่าช้าไม่ทันกาล รวมทั้งเกิดการเปลืองออกไปอย่างอื่น

Smart Card ช่วยเร่งการปฏิรูประบบราชการให้สัมฤทธิ์ผล

Smart Card สะท้อนสิ่งที่โลกยุคใหม่ เรียกว่า Speech คือความรวดเร็วในการแข่งขัน และเข้าถึงข้อมูลบุคคลของผู้ให้บริการ รวมถึงหน่วยงานรัฐบาลที่จะจัดสรรงบประมาณปรับปรุงประสิทธิภาพงานบริการไปถึงมือประชาชน สิ่งที่รัฐบาลอยากเห็นและอยากจะทำก็คือแต่เนิ่นต่อไป ประชาชนจะไม่ต้องพะวงกับการหอบเอกสารหลักฐานไปแสดงหรือพิสูจน์ยืนยันตัวเอง ขณะเดียวกันก็ไม่ต้องกังวลกับการที่จะถูกแอบอ้างชื่อของตัวเองไปใช้ในทางที่มีขอบผิดกฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือคนอื่น เพราะกว่าเขาจะทำอย่างนั้นได้ต้องผ่านด่านหลาย ๆ ด่าน อาทิ เลขประจำตัวประชาชน รหัสส่วนบุคคลหรือ Pin Code การพิสูจน์ยืนยันจากลายพิมพ์นิ้วมือ เป็นต้น

สำหรับหน่วยงานของรัฐ ที่จะเกิดขึ้นคือ การลงทุนที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน เรื่องของข้อมูลบุคคล โดยจะให้สำนักงานทะเบียนกลางที่รับผิดชอบเป็นผู้ดูแล บริหารจัดการระบบเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อน และการทำให้มีการใช้งานที่เต็มประสิทธิภาพ จากระบบฐานข้อมูลบุคคลที่มีอยู่ การพัฒนาร่วมกันเพื่อหาแนวทางที่จะใช้ระบบข้อมูลนี้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารและบริการประชาชน รวมถึง การทำงานเชิงยุทธศาสตร์ ที่จะเอาฐานข้อมูลนี้มาประมวลวิเคราะห์เพื่อการวางแผน

หัวใจของระบบบัตรสมาร์ตการ์ด คือ ระบบฐานข้อมูล การพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล และปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชน สิ่งที่คู่ขนานกันไปกับระบบนี้ก็คือ การมีระบบเครือข่ายการสื่อสารที่ทั่วถึง ตั้งแต่หมู่บ้านขึ้นมา ถึงอำเภอ จังหวัดและประเทศ เครือข่ายนี้มีทั้งคนและเทคโนโลยี ทั้งสองส่วนนี้จะทำให้ บัตรสมาร์ตการ์ดมีคุณค่า และคุณประโยชน์ ทั้งต่อรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ

ทุกวันนี้ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของระบบข้อมูลบุคคลของรัฐ คือต่างหน่วยงาน ต่างมีฐานข้อมูลบุคคลของตนเอง เพราะเป้าหมายของการเก็บและใช้งานไม่เหมือนกัน ที่สำคัญคือต่างก็สงวนอำนาจทางงบประมาณของหน่วยงานตนเอง ทั้ง ๆ ที่มีหลายหน่วยงานเก็บข้อมูลประเภทเดียวกันแต่ไม่มีใครรู้และนำไปใช้ การมีบัตร smart card หัวใจคือการมีดัชนีบุคคล คือเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก เป็นแกนในการเชื่อมโยงใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน และไม่ต้องไปลงทุนซ้ำซ้อนกัน ข้อมูลก็จะได้รับความน่าเชื่อถือมากขึ้น ทั้งด้านความถูกต้อง แม่นตรงและเป็น realtime update ประชาชนและหน่วยงานที่ใช้งานร่วมกันก็ย่อมเกิดความมั่นใจและวางใจ

Smart card ใช้งานอย่างไร

วิธีใช้

1. ใช้บัตร Smart Card ร่วมกับ Pin code
2. บัตรร่วมกับลายพิมพ์นิ้วมือ
3. บัตรร่วมกับ Pin code และลายพิมพ์นิ้วมือ

ความปลอดภัยของฐานข้อมูลในบัตร Smart Card

- หน่วยงานของรัฐ หรือภาคเอกชนที่ขอซื้อข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน จะไม่สามารถดูข้อมูลทุกประเภทของแต่ละคน เช่น ประกันสังคม จะมาขอข้อมูลใบขับขี่ของกรมการขนส่งไม่ได้ นอกจากนี้คนในหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเข้าถึงฐานข้อมูลจะมีชั้น ความลับ เจ้าหน้าที่จะมีพินโค้ด เข้าไปได้แต่บางส่วนไม่ใช่ทั้งหมด จะมีชั้นความลับและที่สำคัญมีระบบบันทึกการใช้งานวันเวลาควบคุมคนใช้งานอีกทีเพื่อป้องกันการแอบเข้าไปยังข้อมูล

- ประชาชนผู้ใช้บัตร ในขั้นแรกจะป้องกันด้วยพินโค้ด คนไทยทุกคนจะมีรหัสประจำตัว 4 หลักเหมือนบัตร ATM ที่ใช้อยู่ หลังได้รับบัตร Smart Card แล้วหากบัตรหายสามารถอายัดบัตรได้เหมือนกับบัตร ATM ป้องกันการเอาบัตรนี้ไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือ หรือปลอมแปลงอื่นไม่ได้เด็ดขาด เพราะข้อมูลที่บรรจุในบัตรมีลายนิ้วมือที่บ่งบอกว่าเป็นไทยอยู่แล้ว แม้จะซื้อชื่อนามสกุลซ้ำก็ไม่มีปัญหาเพราะมีรูปถ่ายที่แสดงหน้าตา และต่อไปนี้หากใครต้องการทำบัตรประชาชนไม่ว่าจะอยู่ตรงไหนของประเทศไทยก็สามารถทำได้ทันทีโดยไม่ต้องกลับไปภูมิลำเนาในทะเบียนบ้านที่ตนเองอยู่ เพราะข้อมูลทุกอย่างสามารถส่งถึงกันได้โดยการออนไลน์

การใช้ประโยชน์จาก Smart Card

ระยะที่ 1 (2547)

1. การยืนยันตัวบุคคล เพื่อเข้าสู่ระบบบริการแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้บัตรและ Pin code หรือบัตรและลายพิมพ์นิ้วมือ หรือ บัตรพร้อม Pin code และลายพิมพ์นิ้วมือ
2. การลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระบบ E-mail หรือการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์
3. การตรวจคัดสำเนารายการทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดภาระในการแสดงหลักฐานในการติดต่อขอรับบริการ ทั้งภาครัฐและเอกชน
4. การใช้บัตรเพื่อการลงทะเบียนประเภทต่าง ๆ ด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีระบบความปลอดภัยสูง
5. การใช้บัตรเพื่อรับบริการด้านสาธารณสุข (โครงการ 30 บาท)
6. การใช้บัตรเพื่อขอรับบริการเกี่ยวกับประกันสังคม
7. การใช้บัตรเพื่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการรักษาความปลอดภัยในระดับสูงของการเข้าถึงข้อมูล
8. การใช้บัตรแทนบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
9. การใช้บัตรแทนบัตรบุคคลต่างด้าว หรือบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยประเภทต่าง ๆ

10. การใช้บัตรแทนบัตร ATM ในระยะแรก
11. การใช้บัตรร่วมกับการบริการบน Website Khonthai.com
12. การใช้บัตรร่วมกับเครื่องบริการประชาชนนอกประสงค์ MPM ในระยะแรก

ระยะที่ 2 (2548)

1. การใช้บัตรเพื่อการย้ายที่อยู่โดยอัตโนมัติ
2. การใช้บัตรเพื่อการลงประชามติหรือการเลือกตั้ง
3. การใช้บัตรเป็นบัตรเงินสด บัตรเครดิต และเดบิต เพื่อจ่ายค่าบริการและสินค้าภายในประเทศ
4. การใช้บัตรเพื่อขอรับบริการภาครัฐ ของหน่วยงานต่าง ๆ
5. การใช้บัตรเพื่อขอรับบริการภาคเอกชนสาขาต่าง ๆ
6. การใช้บัตรเป็นบัตรโทรศัพท์
7. การใช้บัตรร่วมกับการบริการบนตู้ MPM ระยะที่ 2

ระยะที่ 3 (2549)

1. การใช้บัตรแทน Passport หรือ Border pass
2. การใช้บัตรแทนใบขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. การใช้บัตรเพื่อเป็นบัตรเครดิต เดบิต และเงินสดในระดับสากล
4. การใช้บัตรแทนบัตร ATM ในระยะที่ 2
5. การใช้บัตรร่วมกับการบริการบนตู้ MPM ในระยะที่ 3

ระยะที่ 4 (2550)

ทางเลือกในการใช้บัตรประจำตัวประชาชน Smart Card แบบ Dual Contract (Contract and Contract less)

หน่วยงานที่ร่วมใช้ประโยชน์จากบัตร Smart Card

1. สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง
2. สำนักงานประกันสังคม
3. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
4. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
6. กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง
7. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม
8. ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
9. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก กระทรวงกลาโหม
10. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

11. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
12. กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
13. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
14. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
15. กองแผนงานและสารสนเทศ กรมฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน
16. กระทรวงศึกษาธิการ

*****

ภาคผนวก

:

- พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
- ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภาผู้แทนราษฎร
- ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บัตรประจำตัวประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๖”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“บัตร” หมายความว่า บัตรประจำตัวประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ผู้อั้บัตร” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ทะเบียนบ้าน” หมายความว่า ทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน

ราษฎร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“เจ้าพนักงานออกบัตร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“เจ้าพนักงานตรวจบัตร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕^๒ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามที่กำหนด

ในกฎกระทรวง

ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงตามวรรคสอง ซึ่งมีบัตรประจำตัวตามกฎหมายอื่นให้ใช้บัตรประจำตัวนั้นแทนได้

ผู้ซึ่งมีอายุเกินเจ็ดสิบปีและผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงตามวรรคสอง จะขอมีบัตรก็ได้

มาตรา ๖^๓ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่

(๑) วันที่อายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) วันที่ได้สัญชาติไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ได้สัญชาติไทย

(๓) วันที่นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน

ราษฎร

(๔) วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น

มาตรา ๖ ทวิ^๔ บัตรมีอายุใช้ได้หกปี

การนับอายุบัตรตามวรรคหนึ่งให้นับตั้งแต่วันออกบัตรไปจนครบหกปีบริบูรณ์ แต่หากวันที่บัตรมีอายุหกปีบริบูรณ์ไม่ตรงกับวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตร ให้นับระยะเวลาต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตรในปีนั้นหรือปีถัดไป แล้วแต่กรณี เป็นวันบัตรหมดอายุ

บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ให้ใช้ต่อไปได้

ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตรี^๕ เมื่อบัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

^๒ มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๕๔๒

^๓ มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๕๔๒

^๔ มาตรา ๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

^๕ มาตรา ๖ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖ จัตวา^๖ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร แล้วแต่กรณี โดยยื่น
คำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่

- (๑) วันที่บัตรหายหรือถูกทำลาย
  - (๒) วันที่บัตรชำรุดในสาระสำคัญ
  - (๓) วันที่แก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน
- ผู้ถือบัตรผู้ใดย้ายที่อยู่จะขอเปลี่ยนบัตรก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖ เบญจ^๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖
มาตรา ๖ ตรี หรือมาตรา ๖ จัตวา ในท้องที่ใด รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาขยาย
กำหนดเวลาได้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗^๘ ขนาด สี และลักษณะของบัตร ตลอดจนรายการในบัตร และ
รายละเอียดของรายการในบัตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ในบัตรอย่างน้อยต้อง
มีรายการดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่ายและเลข
ประจำตัวของผู้ถือบัตร และจะมีรายการศาสนา หรือนิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา
ซึ่งผู้ถือบัตรนับถืออยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ลายมือชื่อหรือตราลายมือชื่อ และตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานออก
บัตร และวันออกบัตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตรการออกบัตร การ
ออกใบรับ และการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอ และเห็นว่าคำขอนั้นมีรายการถูกต้องครบถ้วน
และผู้ขอได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถ่ายรูปผู้ขอและออกใบรับให้แก่ผู้ขอ
ในกรณีใบรับหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ออกใบแทนใบรับให้แก่
ผู้ขอ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๖ มาตรา ๖ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๗ มาตรา ๖ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๘ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๒

ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ได้เสมือนบัตร ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ ในการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับ ให้ใช้ร่วมกับกับบัตรเดิม เว้นแต่ในกรณีขอมีบัตรเป็นครั้งแรก บัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด

มาตรา ๙ ผู้ถือบัตรผู้ใดเสียสัญชาติไทยเมื่อใด ไม่ว่าด้วยเหตุใดผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้บัตรนั้นทันที และต้องส่งมอบบัตรนั้นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสียสัญชาติไทย

มาตรา ๑๐ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตรได้ที่สำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ที่ว่าการอำเภอหรือเขต หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ ในเวลาราชการก็ได้ และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่คัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑^๕ เมื่อพนักงานกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ผู้ใดไม่มีบัตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

เมื่อพนักงานกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี วรรคหนึ่ง หรือการขอมีบัตรใหม่ หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรรคหนึ่ง ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่มีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๒^๖ (ยกเลิก)

มาตรา ๑๓^๗ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๔^๘ ผู้ใด

(๑) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในการขอมีบัตรตามมาตรา ๕ วรรคสี่ หรือมาตรา ๖ หรือการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี หรือการขอมี

^๕ มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๒

^๖ มาตรา ๑๒ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

๒๕๕๒

^๗ มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๒

^๘ มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๒

บัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตุวา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๓) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๓) แต่กระหนเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นเจ้าพนักงาน ไม่ว่าจะม้ออำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสามแสนบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ได้นำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่นไปใช้แสดงว่าตนเป็นเจ้าของบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๕ ทวิ^{๓๓} ผู้ใดเอาไปเสียหรือยึดไว้ซึ่งบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่น เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใดยินยอมให้ผู้อื่นนำบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตนไปใช้ในทางทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗^{๓๔} ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๘ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้

^{๓๓} มาตรา ๑๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๓๔} มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๙ บรรดาบัตรและใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้ถือว่าเป็นบัตรหรือใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับบัตรที่หมดอายุแล้วให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนถึงวันครบวันเกิดของผู้ถือบัตร และให้ผู้ถือบัตรขอมีบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันครบวันเกิด และให้นำมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับ

มาตรา ๒๐ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้ได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๑ ผู้ใดมีอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเป็นบุคคลซึ่งต้องขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การกำหนดตามวรรคหนึ่งรัฐมนตรีจะกำหนดโดยคำนึงถึงอายุของผู้ขอจากมากไปหาน้อย และท้องที่ที่จะให้บุคคลมายื่นคำขอด้วยก็ได้

มาตรา ๒๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร และพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดิณสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับอัตราค่าธรรมเนียม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) การออกบัตรตามมาตรา ๕ วรรคสี่

ฉบับละ ๒๐ บาท

(๒) การออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตามมาตรา ๖ จัตวา

ฉบับละ ๒๐ บาท

(๓) การออกใบแทนใบรับ

ฉบับละ ๒๐ บาท

(๔) การขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนาหรือตัดและ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร

ฉบับละ ๒๐ บาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อัตราค่าธรรมเนียม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่

(๙)

(สำเนา)

เลขรับ ๑๐/๒๕๕๑ วันที่ ๒๙ ก.ค. ๒๕๕๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๐๗๔๑

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมัคร สุนทรเวช
(นายสมัคร สุนทรเวช)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๘ - ๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

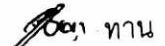

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

มนชัย พิมพ์

ทาน

ตรวจ

ร่างฯ ที่แก้ไขตามมติคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร และแก้ไขระยะเวลาการขอมีบัตร อายุของบัตร และเงื่อนไขในการขยายกำหนดเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ เบญจ และมาตรา ๘)

(๒) กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

(๓) กำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๗/๑)

(๔) กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)

(๖) ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร หรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร หรือปลอมบัตรหรือใบรับ และกำหนดความผิดสำหรับผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ยื่นคำขอมีบัตรโดยแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง รวมทั้งกำหนดความผิดสำหรับผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗)

(๗) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมทำบัตรพระราชบัญญัติ

(๑๑)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตั้งแต่เกิดไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ และปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการการออกบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชนในด้านต่างๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวและ สภาวะการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๑๓)

มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีนับแต่วันเกิด สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด
หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

มาตรา ๖ ทวิ บัตรให้ใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของ
ผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร
บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ใช้บัตรนั้นต่อไปได้
ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตริ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหก
สิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัว
ประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีเหตุสมควร รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาตาม
มาตรา ๖ มาตรา ๖ ตริ หรือมาตรา ๖ จัตวา สำหรับท้องที่ใดหรือบุคคลใดก็ได้ โดยประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ฉ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัว
ประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๖ ฉ การขอมีบัตรตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตริ และ
การขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของ
บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่
จะยื่นคำขอด้วยตนเอง”

(๑๔)

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าว ต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต่อทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร และการออกใบรับและการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกัน ให้ออกใบรับแก่ผู้ยื่นคำขอ

ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ และการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๗/๑ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจหลักฐาน รายการ หรือข้อมูลใดเกี่ยวกับบัตร และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนตามมาตรา ๖ ฉ แล้วแต่กรณี ยังไม่ยื่นขอมีบัตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี วรรคหนึ่ง หรือ การขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรรคหนึ่ง ผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่ ลิบห้าปีขึ้นไปหรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนตามมาตรา ๖ ฉ แล้วแต่กรณี ยังไม่ยื่น ขอมีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้ซึ่งต้องมีบัตรหรือผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุ ไม่ถึงลิบห้าปีได้ยื่นคำขอด้วยตนเองแล้ว ให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนตามมาตรา ๖ ฉ ไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัว ประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการ เปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตาม มาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินลิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใด

(๑) ยื่นคำขอมีบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทย ด้วยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับ ตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการขอ มีบัตรตามมาตรา ๖ หรือการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยน

(๑๖)

บัตรตามมาตรา ๖ จั้ววา อันมิใช่เป็นกรณีตาม (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๔) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ด้วยให้ลงโทษตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี แต่กระหนงเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปผู้ใดไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๔ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ บรรดาบัตร ใบรับ และใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น

(๑๗)

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้ โดยให้คำนึงถึงจำนวนของผู้จะต้องยื่นคำขอมีบัตร

มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรกแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่ตัดสิทธิบุคคลเหล่านั้นที่จะขอมีบัตร

มาตรา ๑๘ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

(๑๘)

อัตราค่าธรรมเนียม

---

(๑) การออกบัตรใหม่หรือ เปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๒) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๕๐ บาท

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด
ที่ ๒๐๐๔ / ๒๕๕๓

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑/๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการธิการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายก่อเกียรติ สิริยะเสถียร	๒. คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช
๓. นายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์	๔. นายเจือ ราชสีห์
๕. นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง	๖. นายชาญชัย ประเสริฐสุวรรณ
๗. นายณัฐ วัลลิโกดม	๘. นายธนา ชีรวินิจ
๙. นายเชียรชัย สุวรรณเพ็ญ	๑๐. นายนพคุณ รัฐผไท
๑๑. นายนิพนธ์ บุญญามณี	๑๒. นางนิภา พริ้งศุลกะ
๑๓. นายนิรันดร์ กัลยาณมิตร	๑๔. นายบรรจบ รุ่งโรจน์
๑๕. นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์	๑๖. นางบุญรีน ศรีธเรศ
๑๗. นายบุญเลิศ ครุฑขุนทด	๑๘. นายประทีป กุละपालานนท์
๑๙. นางผุสดี ตามไท	๒๐. นายพิภพ ดำทองสุข
๒๑. นายไพจิตร ศรีวรขาน	๒๒. นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์
๒๓. นายภราดร ปริศนานันท์กุล	๒๔. นาย मुख สุลอมาณ
๒๕. นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	๒๖. นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์
๒๗. นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง	๒๘. นายศุภชัย ใจสมุทร
๒๙. นายสงกรานต์ จิตสุทธิภากร	๓๐. นายสงขลา วิชัยขัทคะ
๓๑. นายสมคิด ใจยิ้ม	๓๒. นายสมัย เจริญช่าง
๓๓. นายสุทธิชัย จรุงเนตร	๓๔. นางสาวสุนทรีย์ ชัยวิรัตน์
๓๕. นายสุรชาติ ชำนาญศิลป์	๓๖. นางสาวอรุณี ชำนาญยา

(๒๑)

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งนางนิภา พริ้งศุลกะ เป็นกรรมการแทน นายถวิล ไพรสณฑ์ ซึ่งได้ขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช
(คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช)
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
แทนประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำเนาถูกต้อง

(นายสามารถ คัมภีรานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

สำนักกรรมการ ๒
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๔-๖
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๕

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร/ร่าง
นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร/พิมพ์
นายธวัชชัย เทพรัดน์/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น และนางสาวอาริษา เสาวรส

ครั้งที่ ๒ นายอัครเดช คนชื่อ และนางสาวตวิษา ยิ้มสอาด

ครั้งที่ ๓ นายอโณทัย รอดมัย และนายเผ่าพันธ์ นวลสง

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติกายใน ๗ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายสุภชัย ใจสมุทร	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายไพจิต ศรีวรขาน	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายนิพนธ์ บุญญามณี	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายนิรันดร์ กัลยาณมิตร	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายพิภพ คำทองสุข	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๘) นายสงกรานต์ จิตสุทธิภากร	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งนางนิภา พริ้งสุทธกะ เป็นกรรมการแทน นายถวิล ไพรสมณ์ ซึ่งได้ขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

๒. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการวิสามัญ คือ

๒.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๑) นายสมบูรณ์ เมฆไพบุลย์วัฒนา	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนา รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์
(๒) นายวีระศักดิ์ กิติวิวัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๒.๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พลตำรวจโท สมเดช ขาวงำ	ผู้บัญชาการสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร

๓. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติตั้ง นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร วิทยากร ๕ กลุ่มงาน
บริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็น
ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๒๒

๔. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(๑) นายบรรจง กนะกาสัย

ผู้อำนวยการส่วนบัตรประจำตัวประชาชน

สำนักบริหารการทะเบียน

(๒) นายนวน โทบุตร

นิติกร ระดับชำนาญการ

ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน

สำนักบริหารการทะเบียน

(๓) นายเวทย์ นิลประภา

เจ้าพนักงานปกครอง ระดับชำนาญการ

ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน

สำนักบริหารการทะเบียน

(๔) นายสุชาติ ธานีรัตน์

เจ้าพนักงานปกครอง ระดับชำนาญการ

ส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน

สำนักบริหารการทะเบียน

๕. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๕.๑ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๑) นายชัยโรจน์ จิรพัฒนเกียรติ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและ

พัฒนาระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักส่งเสริมและพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

(๒) นายพฤติพงษ์ พัวศิริ

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ระดับชำนาญการ

สำนักส่งเสริมและพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

(๓) นางสาวเสาร์วันนีย์ ฤกษ์อนันต์

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ระดับชำนาญการ

สำนักส่งเสริมและพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

(๔) นายสังกะ โขบุญต่งสวัสดิ์

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ระดับชำนาญการ

สำนักส่งเสริมและพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

๕.๒ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(๑) นายณัฐภัทร์ เอมอ่อน

ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มระเบียบและกฎหมาย
ส่วนทะเบียนราษฎร

สำนักบริหารการทะเบียน

(๒) นายชัยวัฒน์ พราหมณ์ชูเอม

เจ้าพนักงานปกครอง ระดับชำนาญการ
ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน

สำนักบริหารการทะเบียน

(๓) นายณรงค์ บริบูรณ์

เจ้าพนักงานปกครอง ระดับชำนาญการ
ส่วนส่งเสริมการทะเบียนและบัตร

สำนักบริหารการทะเบียน

(๔) นายเอกกวี ศรีจันทร์ม่วง

ปลัดอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

ช่วยราชการสำนักบริหารการทะเบียน

(๕) นายสิทธิพร อินนิมิต

นิติกร ระดับปฏิบัติการ

ส่วนรักษาความสงบเรียบร้อย ๓

สำนักงานสอบสวนและนิติการ

(๖) นายสิริภพ นิยมเดช

เจ้าพนักงานปกครอง ระดับปฏิบัติการ

สำนักงานเลขานุการกรม

๕.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) พลตำรวจตรี ประยุทธ์ ชวนะวงศ์

ผู้บังคับการศูนย์เทคโนโลยี

สารสนเทศกลาง

สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร

(๒) พันตำรวจโทหญิง ปัทมาภรณ์ อุดรมาตย์

รองผู้กำกับการ

กลุ่มงานบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง

สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร

๖. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๑ คน คือ
นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล

๗. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ และมาตรา ๖ ตริ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง และนางมุสดี ตามไท (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น

โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ รัฐต้องจัดทำบัตรให้กับผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้หรือผู้ซึ่งต้องมีบัตร
ได้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีนับแต่วันเกิด สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) หกสัปดาห์หรือแปดสัปดาห์นับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการ
เกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ”

นายนิพนธ์ บุญญามณี (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน
มาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ รัฐต้องจัดทำบัตรให้กับผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้หรือผู้ซึ่งต้องมีบัตร
ได้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีหกสัปดาห์นับแต่วันที่อายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดย
การเกิด

(๒) หกสัปดาห์นับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้
กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ”

นายกรวกร ปริศนานันท์กุล (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ รัฐต้องจัดทำบัตรให้กับผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้หรือผู้ซึ่งต้องมีบัตร
ได้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีนับแต่วันเกิด สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ”

นายไพจิต ศรีวรขาน และนางสาวสุนทรี ชัยวิรัตน์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ รัฐต้องจัดทำบัตรให้กับผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้หรือผู้ซึ่งต้องมีบัตรได้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีหกสิบวันนับแต่วันเกิดที่อายุครบสิบปีบริบูรณ์ สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ”

นายสมบุรณ์ อุทัยเวียนกุล ขอแปรญัตติ โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีหกสิบวันนับแต่วันเกิดที่อายุครบสิบปีบริบูรณ์ สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ”

คณะกรรมการ ไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๖ ทวิ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖ ตริ

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายไพจิต ศรีวรขาน (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๖ ตริ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ ตริ ผู้ที่ขอสมัครขอมีบัตรให้รัฐจัดทำบัตรใหม่ให้กับผู้ถือบัตร หรือผู้ซึ่งต้องมีบัตร โดยยื่นคำขอต่อสหพันธ์แรงงานเร่ร่อนที่ภวชนในทศสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อสหพันธ์แรงงานเร่ร่อนที่ภวชนในทศสิบวันต่อวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”

มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๖ เบื้อง

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕ เพิ่มความเป็นมาตรา ๖ ฉ

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นางศุภดี ตามไท (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน
มาตรา ๖ ฉ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ ฉ การชงมีจัดทำบัตรตามมาตรา ๖ การชงมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี และการ
ชงมีบัตรใหม่หรือชงเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา
ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นเป็นผู้ยื่นคำขอชงรัฐ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้น หรือ บิดา มารดา
ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่ที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง”

นายไพจิตร ศรีวรรณ (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน
มาตรา ๖ ฉ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ ฉ การชงมีจัดทำบัตรตามมาตรา ๖ การชงมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี และการชง
มีบัตรใหม่หรือชงเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของรัฐ บิดา มารดา
ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นเป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่ใช่เป็นทราบดีสิทธิบุคคลนั้นที่ละยื่นคำขอด้วย
ตนเอง”

มาตรา ๖ เพิ่มความเป็นมาตรา ๗/๑

มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นายประทีป กุละปาลานนท์ (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๗/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำ
เพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าวและฐานข้อมูลที่
เกี่ยวข้อง ต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่ผู้
ชงรัฐทั่วไปที่ชงรัฐอยู่ขั้นบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่
จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร”

นางศุภดี ตามไท (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้เพิ่มความในมาตรา ๗/๑
เป็นดังนี้

“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำ
เพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าวหรือฐานข้อมูลที่
เกี่ยวข้อง ต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้น ได้ เว้นแต่เป็น

ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร”

มาตรา ๘ แก้ไขมาตรา ๘

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

นายไพจิตร ศรีวรขาน (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน มาตรา ๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร และการออกใบรับและการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกัน ให้ออกใบรับแก่ผู้ยื่นคำขอแทน

ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ และการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด”

มาตรา ๘ แก้ไขมาตรา ๑๐

มีการแก้ไข

มาตรา ๘ แก้ไขมาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐ เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมีได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินตั้งแต่สามปีถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่”

นายธนา ชีรวินิจ (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๙/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๙ โดยมีได้รับความยินยอมจากเจ้าพนักงานของรัฐผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเข้าถึงข้อมูล หรือเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

นางศุภสี ตามไท (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำหรือฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๙/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๙ โดยมีได้รับความยินยอมจากเจ้าพนักงานของรัฐผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

นายประทีป กุละपालานนท์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๙/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๙ หรือฐานข้อมูลในบัตร โดยมีได้รับความยินยอมจากเจ้าพนักงานของรัฐผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

มาตรา ๑๑ แก้ไขมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง และนายไพจิต ศรีวรขาน (กรรมาธิการ)

ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียดสัญชาติไทยผู้ใดใช้บัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งคนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามวรรค ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามวรรค ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท”

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รุ่งทอง (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ เป็นดังนี้

“ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)
เป็นเจ้าของพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองห้าปีถึง
สิบห้าปีและปรับตั้งแต่ห้าพันหนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท”

มาตรา ๑๒ แก้ไขมาตรา ๑๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓ แก้ไขอัตราค่าธรรมเนียม

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘

ไม่มีการแก้ไข

อัตราค่าธรรมเนียม

มีการแก้ไข

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นายไพจิตร ศรีวรรณ (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมอัตรา
ค่าธรรมเนียม เป็นดังนี้

“อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การออกบัตรใหม่หรือ

ฉบับละ ๕๖๖๕๐ บาท

เปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตุ

(๒) การออกใบแทนใบรับ

ฉบับละ ๑๖๖๑๐ บาท

(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร

ฉบับละ ๕๖๑๐ บาท”

นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล ขอแปรญัตติ โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมอัตราค่าธรรมเนียม เป็นดังนี้
“อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การออกบัตรใหม่หรือ เปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตุวา	ฉบับละ ๕๖๖๕๐ บาท
(๒) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๖๖๒๐ บาท
(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๕๐ บาท”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

๘. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายพิภพ คำทองสุข)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังต่อไปนี้
- (๑) กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร และแก้ไขระยะเวลาการขอมีบัตร อายุของบัตร และเงื่อนไขในการขยายกำหนดเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ เบญจ และมาตรา ๘)
  - (๒) กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)
  - (๓) กำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๗/๑)
  - (๔) กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)
  - (๕) กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)
  - (๖) ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร หรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร หรือปลอมบัตรหรือใบรับ และกำหนดความผิดสำหรับผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ยื่นคำขอมีบัตร โดยแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง รวมทั้งกำหนดความผิดสำหรับผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับเมื่อเข้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗)
  - (๗) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตั้งแต่เกิดไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ และปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการการออกบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวและ สภาวการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ และมาตรา ๖ ศรี
แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับพระบรมวงศานุวงศ์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หนึ่งปีนับแต่วันเกิด สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

มาตรา ๖ ทวิ บัตรให้ใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร

บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ใช้บัตรนั้นต่อไปได้ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตริ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีเหตุสมควร รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาตาม มาตรา ๖ มาตรา ๖ ตริ หรือมาตรา ๖ จัตวา สำหรับท้องที่ใดหรือบุคคลใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ฉ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๖ ฉ การขอมีบัตรตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตริ และการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการคัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๙/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑ แล้ว จะมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าว ต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร และการออกใบรับและการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกัน ให้ออกใบรับแก่ผู้ยื่นคำขอ

ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ และการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๙/๑ ผู้มีตัวตนได้เสียโดยตรงจะขอตรวจหลักฐานรายการหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับบัตร และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลาบัตรชอมีบัตรตามหมวด ๕ ผู้ซึ่งตั้งชอมีบัตรตามหมวด ๕ ซึ่งมีชอตั้งแต่สิบห้าขึ้นไป หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่อื่นต่อชอมีบัตรตามหมวด ๕ ส แล้วแต่กรณี ยังไม่สิ้นชอมีบัตร ดังระวางโฆษณารายไม่เดินหัวหรือชอชก

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมิบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี วรรคหนึ่ง หรือ การขอมิบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนแปลงบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุ ตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปหรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ขึ้นดำรงสมิบัตรแทนตัววรรค ๖ ๕ แล้วแต่กรณี ยังไม่ยื่น ขอมิบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ในกรณีใดวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ทบทผู้ซึ่งดำรงสมิบัตรหรือผู้ถือบัตรซึ่งมิใช่สมิบัตร ไม่ถึงสิบห้าปีได้ยื่นคำขอต่อตนเองแล้ว ให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ขึ้นดำรงสมิบัตรแทนตัววรรค ๖ ๕ ไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัว ประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งถูกยกเลิก โดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมีได้รับความยินยอมจากรัฐหรือรัฐสภา ผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งคนหมดสิทธิใช้ตาม มาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใด

(๑) ยื่นคำขอมิบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทย ด้วยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับ ตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการขอ มิบัตรตามมาตรา ๖ หรือการขอมิบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี หรือการขอมิบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนแปลง

บัตรตามมาตรา ๖ จัตุวา อันมิใช่เป็นกรณีตาม (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๔) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี แต่กระหนเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปผู้ใดไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมทำพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมทำพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๔ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ บรรดาบัตร ใบรับและหรือใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น

บัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับตามวรรคหนึ่งซึ่งยังไม่หมดอายุ ผู้ถือบัตร ใบรับหรือ
ใบแทนใบรับประสงค์จะมีบัตรใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดย
ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน
หนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้ โดยให้
คำสั่งถึงส่วนราชการผู้ระดับสูงยื่นคำขอมีบัตร

มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรกแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้
บังคับ ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่ตัดสิทธิ
บุคคลเหล่านั้นที่จะขอมีบัตร

มาตรา ๑๘ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคง
ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตาม
พระราชบัญญัตินี้

.....

.....

อัตราค่าธรรมเนียม

---

(๑) การออกบัตรใหม่หรือ เปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตุวา	ฉบับละ ๕๖๖๑๐๐	บาท
(๒) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๖๖๑๐	บาท
(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๕๖๑๐	บาท

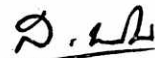
สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔

(นายสุวิจักขณ์ นาควัชรชัย)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตร และแก้ไขระยะเวลาการขอมีบัตร อายุของบัตร และเงื่อนไขในการขยายกำหนดเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ เบญจ และมาตรา ๘)

(๒) กำหนดตัวบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี และกำหนดความผิดของบุคคลที่ไม่ทำหน้าที่จนพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอ (เพิ่มมาตรา ๖ ฉ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)

(๓) กำหนดให้บัตรอาจมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลของผู้ถือบัตรและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูล (เพิ่มมาตรา ๗/๑)

(๔) กำหนดเงื่อนไขในการขอตรวจหลักฐาน รายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้มีส่วนได้เสีย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกในหน่วยความจำโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือมิใช่เปิดเผยแก่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือตามคำสั่งศาล หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๒)

(๖) ปรับปรุงบทกำหนดโทษกรณีผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยที่ไม่ส่งมอบบัตร หรือใช้หรือแสดงบัตรซึ่งหมดสิทธิใช้ และกรณีแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร หรือปลอมบัตรหรือใบรับ และกำหนดความผิดสำหรับผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ยื่นคำขอมีบัตรโดยแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง รวมทั้งกำหนดความผิดสำหรับผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีซึ่งไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗)

(๗) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิดไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ และปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการการออกบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวและสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ และมาตรา ๖ ตริ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับพระบรมวงศานุวงศ์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดดังต่อไปนี้

- (๑) หนึ่งปีนับแต่วันเกิด สำหรับผู้ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) หกสิบวันนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

มาตรา ๖ ทวิ บัตรให้ใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุสิบปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตร ที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร

บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ใช้บัตรนั้นต่อไปได้ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตริ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีเหตุสมควร รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖ มาตรา ๖ ตริ หรือมาตรา ๖ จัตวา สำหรับท้องที่ใดหรือบุคคลใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ฉ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๖ ฉ การขอมีบัตรตามมาตรา ๖ การขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตริ และการขอมี บัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำ เพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าว ต้องไม่สามารถเปิดเผย ต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตร โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตร และการออกใบรับ และการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกัน ให้ออกใบรับ แก่ผู้ยื่นคำขอ

ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ และการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมีบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือ ถูกทำลายทั้งหมด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๗/๑ ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจะขอตรวจหลักฐานรายการหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับบัตร และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี วรคหนึ่ง หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป ไม่ยื่นขอมีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมิได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเปิดเผยระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใด

(๑) ยื่นคำขอมีบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทย ด้วยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ หรือการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา อันมิใช่เป็นกรณีตาม (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๔) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี แต่กระหนเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปผู้ใดไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๔ บรรดาคำขอยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ บรรดาบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น

บัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับตามวรรคหนึ่งซึ่งยังไม่หมดอายุ ผู้ถือบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับประสงค์จะมีบัตรใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้

มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรกแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่ตัดสิทธิบุคคลเหล่านั้นที่จะขอมีบัตร

มาตรา ๑๘ ให้บรรดากฎหมายกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหมายหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ตันตระกูล)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อัตราค่าธรรมเนียม

---

(๑) การออกบัตรตามมาตรา ๖ จัตุวา	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๒) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๑๐ บาท

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ต้นตระกูล)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑
สำนักงานประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร